

**POLICIA
KOSOVA**

PROAKTIVNI PRISTUP POLICIJE

uloga rada policije u zajednici u identifikaciji i sprečavanju radikalizma i nasilnog ekstremizma koji vodi ka terorizmu

"povećanje poverenja, saradnje i poštovanja u policiji omogućava dobijanje informacija od članova zajednice"

PROAKTIVNI PRISTUP POLICIJE

uloga rada policije u zajednici u identifikaciji i
sprečavanju radikalizma i nasilnog ekstremizma koji
vodi ka terorizmu

*“povećanje poverenja, saradnje i poštovanja u policiji omogućava dobijanje
informacija od članova zajednice”*

Izdavač:
Policija Kosova
April, 2017

Naslov priručnika: **PROAKTIVNI PRISTUP POLICIJE**
Uloga rada policije u zajednici u identifikaciji i sprečavanju radikalizma i nasilnog ekstremizma koji vodi ka terorizmu

Autor: **Mentor CAKOLLI**
Uprava Policije u Zajednici i Prevenciji Kriminala

Podrška u
prevođenju
na Srpski jezik:
Kapetan Dražo BOŽOVIĆ

Grafički dizajn:
Çajup KAJTAZI
Kancelarija za informisanje i odnose sa javnošću

© 2017
Policija Republike Kosova
Odelenje za Operacije
Divizija za Javnu Bezbednost

www.kosovopolice.com

© AUTORSKO PRAVO REZERVISANO

Štampanje podržano od strane UNDP/KSSP/PVE

PROAKTIVNI PRISTUP POLICIJE

uloga rada policije u zajednici u identifikaciji i
sprečavanju radikalizma i nasilnog ekstremizma koji
vodi ka terorizmu

PROAKTIVNI PRISTUP POLICIJE

SADRŽAJ:

UVOD,.....	7
CILJ,.....	11
SKRAĆENICE,	14
POGLAVLJE I,	17
ŠTA JE RADIKALIZACIJA?	
ILUSTRACIJA PROCESA RADIKALIZACIJE “STEPENICE PREMA TERORIZMU”,	25
POGLAVLJE II,	35
INDIKATORI KOJI VODE KA RADIKALIZACIJI I NASILNOM EKSTREMIZMA	
INDIKATORI RADIKALIZACIJE KOJI VODE KA NASILNIM AKTIVNOSTIMA ,.....	42
NASILNA RADIKALIZACIJA OLAKŠANA INTERNETOM ,.....	43
“USAMLJENI VUKOVI”,	49
NAPORI I PLANIRANJE NAPUŠTANJA ZEMLJE ,	51
INDIKATORI PLANIRANJA NASILNIH TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI	
– RANI ZNAKI,	53
POGLAVLJE III,.....	57
FILOZOFIJA RADA POLICIJE U ZAJEDNICI,	59
SEKTORSKA PODELA ,	62
LOKALNI ODBOR ZA JAVNU BEZBEDNOST (LOJB) ,.....	65
OPŠTINSKI ODBOR ZA BEZBEDNOST U ZAJEDNICI (OOBZ) ,.....	68
AKCIIONI TIMOVI ZA BEZBEDNOST U ZAJEDNICI (ATBZ) ,	71
ULOGA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA NA SPREČAVANJU RADIKALIZMA I NASILNOG EKSTREMIZMA ,	74
POLICIJA RUKOVODENA OD STRANE OBAVEŠTAJNE DELATNOSTI U VEZI SA POLICIJOM U ZAJEDNICI ,	80
REFERENCE,	84
ZAKLJUČAK,	86

SKRAĆENICE

MUP	Ministarstvo Unutrašnjih Poslova
MRSS	Ministarstvo Rada i Socijalnog Staranja
MONT	Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije
MZ	Ministarstvo Zdravlja
PK	Policija Kosova
GUP	Generalna Uprava Policije
RUP	Regionalna Uprava Policije
OLJR	Odeljenje za ljudske resurse
USPPP	Uprava za strateško planiranje i pravne poslove
OO	Odeljenje Operative
OI	Odeljenje za Istragu
OGP	Odeljenje Granične Policije
OPS	Odeljenje pomoćnih službi
OO	Odeljenje za obuke
UPZPK	Uprava Policije u Zajednici i Prevenciji Kriminala
DIA	Uprava za obavještajnu delatnost i analizu
UBPT	Uprava za borbu protiv terorizma
ISPK	Informativni Sistem Policije Kosova
PS	Policijске Stanice
PZ	Policija u zajednici
PROD	Policija rukovođena obaveštajnom delatnošću
KIOJ	Kancelarija za informisanje i odnose sa javnošću
JI	Jedinica za inspekciju
IZK	Islamska Zajednica Kosova
OKK	Olimpijski Komitet Kosova
ICITAP	Program za međunarodnu pomoć za obuke istraga
OEBS	Organizacija za bezbednost i saradnju u Evropi
EULEX	Evropska Misija za Vladavinu Zakona na Kosovu
UNDP	Program Ujedinjenih Nacija za Razvoj
UNICEF	Fond za Decu Ujedinjenih Nacija
OOBZ	Opštinski Odbor za Bezbednost u Zajednici
LOJB	Lokalni Odbor za Javnu Bezbednost
ATBZ	Akcioni Timovi za Bezbednost u Zajednici
NERDT	Nasilan Ekstremizam i Radikalizam koji dovodi do Terorizmu
NVO	Nevladine organizacije

UVOD

Danas, unapređenje i dinamičnost života širom sveta, lične i socijalne potrebe u oblasti bezbednosti i sigurnosti povećane su i mnogo su se menjale. Postoji potreba za pragmatičnim pristupom od strane agencija za sprovođenje zakona, pošto je promenjen trend kriminala i način njegovog pojavljivanja, razvoj kretanja ljudi i robe, brz napredak i velika upotreba tehnologije, poteškoće predstavljene u prošlosti u pogledu bezbednosti zajednice. Jedna od osnovnih potreba za razvoj demokratskih društava je nesumnjivo napredovanje ili do određene mere savršenstvo pravosudskog sistema kroz pružanje pouzdanih i kvalitetnih usluga članovima zajednice.

Ako uradimo površinsku analizu trendova razvoja kriminala, vidimo da se od sada mnogo zločina skoro ne pojavljuju u klasičnim oblicima, odnosno danas nisu imali uspon usmeravajući uništavanje društva i infrastrukture. Promena i unapređenje demokratije unapredili su zahteve članova zajednice u oblasti socijalne zaštite, zapošljavanja, obrazovanja, religije, društvene organizacije itd. Međutim, iako je demokratski sistem dobro instaliran u mnogim državama, neki članovi zajednice i dalje kultivišu nasleđeni mentalitet i ideologiju ili čak sasvim uzeto iz demokratskih drustava.

Upravo u ovom kontekstu pojavilo se i ono što se zove sukob generacija ili neslaganja između tumačenja demokratije, uključujući sve njegove elemente. Upravo s tog stanovišta, uticaj na razvoj ovog mentaliteta među pripadnicima zajednice u Republici Kosova uticalo je i na destabilizaciju i razne konflikte koji imaju karakter borbi za moć i koji su onda prepleteni sa nasilnim i ekstremnim verskim ili sektaskim ideologijama. Početak krvavog sukoba u Siriji da se promeni represivna moć i instalira demokratiju u zemlji, imao je ogromne negativne posledice za svoje vlastite ljudе unutar zemlje, ali i van nje. Promena pristupa sirijske opozicije i reakcija na vladajući režim praćena je podelom grupe umerenih pobunjenika i proterivanje drugih terorističkih organizacija koje, pored sirijske umerene opozicije, počinju da rade u Siriji, protiv sadašnjeg režima.

Upravo iz ovih uticaja terorističkih organizacija počinju i podele među sobom stvarajući druge nasilne terorističke formacije orijentirane protiv režima, ali i protiv lokalnih ljudi, uglavnom sektaškog rata.

Sa napredovanjem takvih podela unutar terorističkih grupa, oni takođe započinju intenziviranje nasilja nad lokalnom stanovništvom, sa namerom da nametnu svoju odluku u skladu sa pravilima islamske religije uvek pod namerom da su ona prava grupa koja tumači precizno sveti knjigu Islama. Analizirajući ovu vrstu situacije, primećuje se da su, zajedno sa grupom umerenih pobunjenika koji su se suprotstavili cilju rušenja Asadovog režima, počeli da rade i terorističke organizacije poput Al-Kaide u Siriji i Iraku, kao i Al-Nusra kao jedna stara ruka Al-Kaide, a kasnije takozvana Islamska država poznata na međunarodnom nivou kao "ISIS", "ISIL" ili "DAESH". Početkom sukoba u Siriji 2011. godine, užasne slike borbi koje su se odrazile na žrtve uglavnom dece, žena i starešina, intenzivirana propaganda ISIS terorista na internetu, odnosno u društvenoj mreži, dovela je do toga da se veliki broj mladih ljudi iz čitavog sveta radikalizuje i fizički putuje kako bi doprinosio "podrškom" borba protiv civilnog stanovništva tamo. Najveća pretnje trenutno predstavljaju takozvane ISIS baze u Siriji i Iraku, ali to nije ni prva ni poslednja pretnja takve prirode s kojom se susrecemo. Različiti sukobi u regionu i u zemljama sa kojima deo stanovništva Kosova ima verske, tradicionalne, kulturne ili istorijsku pozadinu, predstavljaju drugi izvor koji može privući građane Republike Kosovo prema radikalizmu i nasilnom ekstremizmu.

Za Kosovo, ova pretnja nije samo globalna, već takođe predstavlja lokalnu pretnju, koja se treba smatrati vrlo ozbiljnom. Neki Kosovari su privukli radikalizujuće poruke, pridruživali se i borili zajedno sa ekstremističkim i terorističkim grupama i u mnogim slučajevima vratili su se na Kosovo, pošto su bili prisutni ili su počinili nezakonite postupke u ime svog idealja. Ali, da li je važno znati zašto su otišli? Šta im je rečeno, od koga i zašto su postali poslušni? I što je još važnije, šta se može učiniti kako bi se osiguralo da ljudi koji su pogodjeni ovim grupama budu sprečeni da se bave nasilnim akcijama? Mnoga od ovih pitanja se bave analizama koje je sprovodila Vlada Republike Kosova u funkciji pripreme Strategije za prevenciju nasilnog ekstremizma i radikalizacije koja vodi ka terorizmu - 2015-2020¹, kao politika koja je

koordinirana sa našim međunarodnim partnerima i prijateljima kao i sa bliskom saradnjom sa verskim zajednicama, predstavnicima civilnog društva, raznim NVO i predstavnicima medija, u cilju identifikovanja uzroka i sprečavanja radikalizma i nasilnog ekstremizma.

S tim u vezi, Policija Kosova koja ima za cilj uspostavljanje i jačanje partnerstva sa članovima zajednice i drugim zainteresovanim stranama za podizanje javne bezbednosti u zajednici, izradila je Strategiju i Akcioni plan 2017-2021 "Policija u Zajednici²". Na Kosovu je takođe razvijena i ova kampanja koja distribuirala ekstremne i nasilne ideologije terorističkih organizacija koje su toliko uticale na to da su čak i neki verski poglavari na neki način pozivali na pomoć stanovništvu Sirije i njenim stanovnicima da budu zaštićeni od režima Asada.

Na osnovu zvanične statistike Policije Kosova, od 2012. do maja 2016. godine, najmanje 310 ljudi sa Kosova oputovalo je da učestvuju u ratovima u Siriji i Iraku. Ako to pažljivo pogledamo i podelimo ove ljude po polu, onda od ovog broja imamo 238 muškaraca, 44 žene i 28 dece. Ako analiziramo ljude koji su otišli iz zemalja regionala, ali i država članica Evrope, tada se pojavljuje da je Republika Kosovo prema broju stanovnika jedna od zemalja koja je najviše pogodjena ovom pojmom učešća njenih građana u stranim ratovima i terorističkim organizacijama. Fenomen rastućeg domaćeg terorizma inspirisan terorističkim organizacijama, sa posebnim naglaskom na ISIS, predstavlja ogromnu zabrinutost u pogledu opšte sigurnosti građana Republike Kosova. Iako su se na to izvrsile brojne studije biti razloga da se mladi pridruže terorističkim organizacijama, međutim, teško je objasniti ili predvideti indikatore, "gurni i potisni" faktori za učestvovanje u ovim aktivnostima. Na osnovu ovih istraživanja sprovedenih u oblasti terorizma poznato je da ne postoji identifikacija osobe koja se identificuje kao tipičan terorista ili odrednica koja bi pokazala osobu koja može biti terorista. Obično, put ili trag pojedinca prema "teroristi" obično prolazi kroz proces koji može trajati danima, nedeljama, mesecima ili čak godinama,

¹ Strategjia per Parandalimin e Ekstremizmit të Dhunshem dhe Radikalizimit që Shpie në Terrorizem - 2015-2020

² Strategjia dhe Plani i Veprimit 2017-2021 "Policimi në bashkësi" http://www.kosovopolice.com/repository/docs/1._Strategjia_dhe_Plan_i_Veprimit_2017-2021_-_Policimi_n%C3%AB_Bashk%C3%ABsi_.pdf

u terminologiji sprečavanja i borbe protiv terorizma koji se zove proces radikalizma. Uvek moramo razlikovati radikalizam koji nije praćen nasilnim aktivnostima i radikalizacijom koja se prenosi ili manifestuje kroz nasilne aktivnosti.

Ova razlika je izuzetno važna, jer ako ne napravimo i ne prepoznamo razliku mirnog radikalizma i pratimo nasilne aktivnosti, onda možemo označiti grupu pogrešnih ljudi, gde ćemo onda podstaknuti i doprineti manifestaciji nasilja ove osobe kroz kršenja njihovih prava i povezivanja sa terorističkim grupama.

Radikalizovani ljudi koji sprovode nasilje u ostvarenju svojih ciljeva jasno se vide kao neprijatelji demokratskog sistema u zemlji, a sa druge strane, radikalni ljudi, ali koji nemaju nasilno ponašanje ili ispoljavanja za postizanje svojih ciljeva, ponekad nam mogu služiti kao moćni saveznici u sprečavanju i suzbijanju negativnih pojava, odnosno terorizma.³.

Vlada Republike Kosova, u svrhu prevencije i suzbijanja radikalizma i nasilnog ekstremizma, koja vodi ka terorizmu, izradila je Strategiju za prevenciju NER i Akcionog plana 2015-2020⁴. Takođe, Policija Kosova u cilju unapređenja proaktivnog pristupa i podizanja stepena angažovanja sa članovima zajednice u oblasti prevencije negativnih pojava i zločina, kao i povezivanja aktivnosti sa drugim strategijama, razvila je Strategiju policije i akcioni plan 2017-2021⁵.

³ BARTLETT, J Mr., BIRDWELL, J. Mr, KING, M. Mr “The edge of violence”

⁴ Strategjia per Parandalimin e Ekstremizmit të Dhunshem dhe Radikalizimit që Shpie në Terrorizem - 2015-2020

⁵ Strategjia dhe Plani i Veprimit 2017-2021 “Policimi në bashkësi” (Objektivat: 1. FUQIZIMI DHE AVANCIMI I Strategjia dhe Plani i Veprimit 2017-2021 “Policimi në bashkësi” (Objektivat: 1. FUQIZIMI DHE AVANCIMI I PARTNERITETIT), (2. NGRITJA E BESUESHMËRISË DHE KËNAQSHMËRISË SË PUBLIKUT ME PUNËN POLICORE) dhe (3.

BASHKËRENDIMI I AKTIVITETEVE TË POLICIMIT NË BASHKËSI ME STRATEGJITË TJERA) http://www.kosovopolice.com/repository/docs/1._Strategja_dhe_Plan_i_Veprimit_2017-2021_-_Policimi_n%C3%AB_Bashk%C3%ABsi_.pdf

CILJ

Ovaj priručnik je sastavljen od različitih poglavlja u kojima se razmatraju aspekti identifikacije i sprečavanja aktivnosti koje mogu nastati od radikalizma i nasilnog ekstremizma, kao i poglavlja koja tretiraju rad policije, vode i savetuju na podizanju performansi i policijskog stvaralaštva u primeni filozofije policije u zajednici.

S obzirom na različita istraživanja koja se rade širom sveta, sprovedena u oblasti identifikacije, sprečavanja i suzbijanja radikalizma i nasilnog ekstremizma, očigledno je da tretiranje terorizma nije dovoljno samo putem reaktivnog ili represivnog pristupa nasuprot sumnjivim osobama sa radikalnom tendencijom i potencijalnim sprovodjenjem nasilja, ali posebnu i važnu ulogu takođe predstavlja proaktivni pristup ili "mekan pristup" ovom fenomenu. Zapravo, adekvatan tretman i ozbiljno proaktivni pristup sprečavanju radikalizma i nasilnog ekstremizma, koji potencijalno dovodi do terorizma, predstavlja pristup koji ima dugoročne rezultate i sprečava širenje ekstremnih ideologija široj populaciji. Izrada ovog priručnika bila je neophodna za policijske službenike kako bi pravilno shvatila pitanja vezana za terorizam. Skoro većina zemalja pogodjenih fenomenom radikalizma i nasilnog ekstremizma razvila je takve priručnike koji su omogućili službenicima organizacija za sprovođenje zakona, članovima zajednice, verskim zajednicama, zajednicama i društvu uopšte osnovno znanje o identifikaciji i pravovremenom adresiranju negativnih pojava odnosno indikatora koji potencijalno predstavljaju radikalizam i nasilni ekstremizam.

Ovaj priručnik je uglavnom osmišljen da bude svestan potreba za boljom saradnjom i koordinacijom preventivnih aktivnosti i borborom protiv terorizma, s obzirom na neophodnost informisanja zvaničnika iz različitih institucija o prepoznavanju potencijalnih pokazatelja radikalizma i nasilnog ekstremizma koji vode ka terorizmu; i potrebom jačanja i aktivnog angažovanja zajednice u identifikovanju, adresiranju i sprečavanju radikalizma i nasilnog ekstremizma.

Na osnovu Strategije i Akcionog plana 2017-2021 "Policija u zajednici" odnosno strateški ciljevi I, II i III, izrada ovog priručnika ima glavnu svrhu da služi kao vodič službenicima Policije Kosova u primeni principa rada policije u zajednici i filozofija koja bi doprinela identifikaciji i sprečavanju terorizma uopšte.

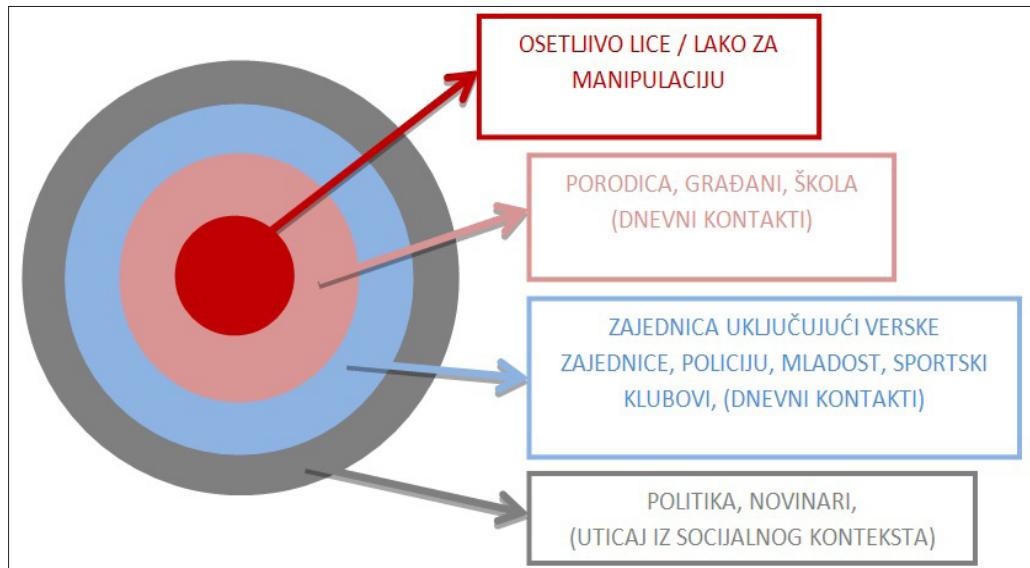
Druga svrha izrade ovog priručnika je da se građani informišu o važnosti pravovremenog izveštavanja i saradnje sa Policijom Kosova kako bi se sprečilo eskaliranje radikalizma ili ekstremizma među određenim osobama i eventualno sprečavanje terorističkih aktivnosti koje mogu imati smrtonosne posledice za društvo i infrastruktura uopšte u Republici Kosovo.

Istovremeno, ovaj priručnik će doprineti poboljšanju imidža Policije Kosova kroz unapređenje rada policije i jačanje kredibiliteta članova zajednice u policijskoj organizaciji. Da bi se suočila sa fenomenom potencijalno radikalizovanih osoba sa ekstremnim nasilnim ponašanjem, potrebno je imati sveobuhvatan angažman članova zajednice, počevši od članova unutar porodice. Kada govorimo o uključenosti članova bliskih članova porodice u proces identifikacije, sprečavanja i potencijalnog de-radikalizovanja, vidimo da je njihova uloga fundamentalna kada znamo da su njihovi kontakti sa tim ljudima svakodnevni i da su oni "prave osobe" koje mogu prepoznati ponašanje ovih osoba i primetiti njihove promene.

⁶ Strategjia dhe Plani i Veprimit 2017-2021 "Policimi në bashkësi" (Objektivat: 1. FUQIZIMI DHE AVANCIMI I PARTNERITETIT) (2. NGRITJA E BESUESHMËRISË DHE KËNAQSHMËRISË SË PUBLIKUT ME PUNËN POLICORE) dhe (3. BASHKËRENIDIMI I AKTIVITETEVE TË POLICIMIT NË BASHKËSI ME STRATEGJITË TJERA) http://www.kosovopolice.com/repository/docs/1._Strategjia_dhe_Plan_i_Veprimit_2017-2021_-_Policimi_n%C3%AB_Bashk%C3%ABsi_.pdf

⁷ Strategjia dhe Plani i Veprimit 2017-2021 "Policimi në bashkësi" (Objektivat: 1. FUQIZIMI DHE AVANCIMI I PARTNERITETIT) (2. NGRITJA E BESUESHMËRISË DHE KËNAQSHMËRISË SË PUBLIKUT ME PUNËN POLICORE) dhe (3. BASHKËRENIDIMI I AKTIVITETEVE TË POLICIMIT NË BASHKËSI ME STRATEGJITË TJERA) http://www.kosovopolice.com/repository/docs/1._Strategjia_dhe_Plan_i_Veprimit_2017-2021_-_Policimi_n%C3%AB_Bashk%C3%ABsi_.pdf

Uključujući model:⁸

Svaki krug ovog modela ima različite kontakte sa ugroženim ili lako manipulišućim osobama. Uticaj na promenu ponašanja i ideologije u osjetljivim osobama ima više članova porodice ili profesionalaca unutar kruga modela nego u spoljnjim krugovima modela. Na primer, roditelji mlade osobe mogu da vide da im je sin drastično promenio svoj izgled i da je postepeno počeo da se druži sa novim/drugim osobama, ostavljajući bivse prijatelje (vise se ne druži sa njima iz neobjasnivih razloga). Policajac koji prvi put vidi ovu osobu neće moći da primeti koliko se on promenio u poslednjih nekoliko godina i da je ova promena veoma važna. Iz tog razloga je veoma važno razviti međusobnu komunikaciju i transparentnost među svim akterima u svim relevantnim krugovima kako bi razumeli kako da identifikuju potencijalne indikatore koji doprinose radikalizmu.

⁸ TERRA Toolkit – Community Approach to Radicalization

DEFINICIJE⁹

ZAJEDNICA - etničke, verske, jezičke, društvene, profesionalne, ili druge grupe koje imaju zajedničke karakteristike ili interes, vide sebe kao razliku na neki način društva u kojima postoje.

BEZBEDNOST U ZAJEDNICI - znači, ali se ne definiše na jedan koncept koji gleda na izgled fizičkih i socijalnih promena u skladu sa prioritetima zajednice u lokalnim sredinama kao jedan način da se spreči kriminal i drugi poremećaji. Ovo omogućava građanima da učestvuju i u potpunosti iskoristite njihov društveni život i poslovanja bez straha od kriminala, nereda i nezgoda.

JAVNA BEZBEDNOST podrazumeva prevenciju i zaštitu od događaja koji mogu ugroziti bezbednost javnosti od značajnih opasnosti, kao što su različiti oblici kriminala izazvanih od strane ljudi ili prirodnih nepogoga/katastrofa.

POLICIJA U ZAJEDNICI – podrazumeva jednu filozofiju i strategiju organizacije (u načinu realizacije filozofije) koja promoviše akciju zasnovanu na partnerstvu i saradnji između policije i članova zajednice kako bi se postigla efikasnost i efektivnost u identifikovanju, sprečavanju kriminalnih aktivnosti i rešavanju problema i negativnih pojava, da bi se poboljšao kvalitet života za sve.

POLICIJA RUKOVOĐENA OD STRANE OBAVEŠTAJNE DELATNOSTI – (takođe poznata kao odluka zasnivana na analizi) označava filozofiju rukovođenja i modela rada, čija je svrha da se deluje preventivno, na otkrivanju i smanjivanju kriminala, koristeći analitičke proizvode kako efektivno i efikasno usmeravanje policijskih resursa, sa posebnim osvrtom na: (a) ciljanje prekršioča, posebno aktivne kriminalace; (b) upravljanje kriminala i problematičnih oblasti, (c) istraživanje

⁹ Strategjia dhe Plani i Veprimit 2017-2021 "Policimi në bashkësi" http://www.kosovopolice.com/repository/docs/1_-Strategjia_dhe_Plani_i_Veprimit_2017-2021_-Policimi_n%C3%AB_Bashk%C3%ABsi_.pdf

zločina i povezanih incidenata, i (d) sprovođenje preventivnih mera, uključujući sveobuhvatnu saradnju i lokalno partnerstvo za smanjenje kriminala i drugih poremećaja. ndërlidhura, si dhe (d) Zbatimi i masave parandaluese, duke përfshirë edhe bashkëpunimin dhe partneritetin lokal për të zvogëluar krimin dhe çrregullimet tjera.

EKSTREMIZAM: mogu se definisati samo u odnosu na šire ideologije, npr. u okviru ekstremnog nacionalizma, ekstremnog ekološkog, verskog ekstremizma. Definisana karakteristika ekstremizma je odbacivanje jednog ili više suštinskih principa glavnom ideologijom. Nacionalista koji smatra pripadnike svih drugih nacija kao inferioran, ili odbacuje mogućnost zajedničkog života ili veruje da drugim treba uskratiti svoja prava, je ekstremni nacionalista. Religijski vernik koji osuđuje lidere ili većinu članova druge vere je ekstremista. Ekstremisti ne moraju nužno biti nasilni.

RADIKALIZAM: proces odobravanja ekstremističkih ideologija, au slučaju instanci, transformacija u nasilnog ekstremista. **TERORIZAM:** iako terorizam ima različite definicije, ali ne postoji precizna i jedinstvena definicija za to, ali jedna od definicija može biti upotreba nasilja za nametanje terora na civilno stanovništvo. Terorizam je posebna vrsta nasilnog ekstremizma.²²

PARTNERSTVO IZMEĐU POLICIJE I ZAJEDNICE – podrazumeva međusobnu saradnju policije i građana u cilju ranog otkrivanja negativnih pojava i sukoba u zajednici i zajednički da spreče te iste pojave od kojih potencijalno možemo imati ozbiljne posledice za svoju zajednicu

OOBZ - znači Opštinski Odbor za Bezbednost u Zajednici, osnovan u svakoj opštini Republike Kosova.

LOJB - znači Lokalni Odbor za Javnu Bezbednost, osnovan od strane Generalnog direktora policije,kao jedan savjetodavno tijelo u određenom području u svakoj opštini koja je u najboljem interesu efikasnog rada policije u zajednici;

ATBZ - podrazumeva Akcioni Timovi za Bezbednost u Zajednici, sastavljene od opštinskih službenika, policije i rukovodioca zajednice. Primarni cilj njihovog rada je da identificuje I rešavanje pitanja o kriminalu, bezbednosti i kvaliteta života.

NVO - podrazumeva nevladine organizacije registrovane u Ured za registraciju NVO, pri Ministarstvu za državnu upravu Republike Kosovo.

POGLAVLJE I

ŠTA JE RADIKALIZAM?

Ovo poglavlje će obuhvatiti postupke radikalizacije sa koriscenjem nasilja. Takođe, u ovom poglavlju će biti predstavljen koncept objašnjavanja procesa radikalizacije i načina uključujućeg angažovanja sa posebnim naglaskom na učešće policijskih službenika i članova zajednice u identifikaciji, adresiranju i sprečavanju radikalizma i nasilnog ekstremizma.

PROAKTIVNI PRISTUP POLICIJE

Kako se pojedinci radikalizuju? Zašto pojedinci koriste nasilje i postaju teroristi? Šta može motivisati pojedince da izvrše ubistva i uništavanje drugih ljudi?

Ovo su neka često postavljana pitanja od ljudi uopšte, koji su radoznali da znaju odgovore o stvarima koje stvarno podsticu ljude da se radikalizuju i koriste neprimereno nasilje protiv drugih ljudi.

Prema raznim svetskim istraživanjima koja su sprovedena tokom decenija, zaključeno je da ne postoji poseban i jedinstven put koji šalje pojedince u nasilan radikalizam. Često razlog zašto muškarac uzima pištolj ili bombu i napada druge, je lični čin. Ali u okviru ovih svetskih istraživanja možemo reći da su uopste ljudi rođeni u frustriranom okruženju, sa osećajem nepoštovanja, ponižavanjem i prezirom od strane drugih, nedostatkom znanja o religiji ili možda čak i sa željom da se socio-ekonomске promene unaprede.

Takođe, različiti ekstremisti sprovode nasilje zbog nacionalizma ili separatizma ili iz nekih revolucionarnih razloga. Ovim mislimo da ako ne postoji jedinstveni put za radikalizaciju i izlaganje nasilju onda možemo zaključiti da ne postoji specifičan teroristički profil.

Definicije izraza "radikalizam" su u određenoj meri dešifrirane, jer se na političkoj arenii pojам radikalizam uglavnom obuhvata u smislu političkih rešenja. Istovremeno, akademsku definiciju obično shvata kao obojenu specifičnom disciplinom i da je većina njih lenja zbog nedostatka preciznosti u otkrivanju. Većina definicija radikalizma do sada se odnosi na pojedinačni proces na koji se obično snažno utiču procesi različitih grupa.

Tokom ovog procesa dominaciji političkog aspekta takođe je uskraćena mogućnost dijaloga, kompromisa i tolerancije kao sredstva za postizanje cilja ili promena. Sada je usvojeno više nasilnih aktivnosti

kao metode za postizanje određenih ciljeva. Ali radikalizam u određenoj meri ne mora nužno dovesti do terorizma.

Radikalno razmišljanje ne znači da je to zločin dok ne sadrži nasilne aktivnosti. Radikalizam je proces u kojem su pojedincima predstavljene ideoološke poruke koji podstiču pokretanje tradicionalne ili umerene ideologije kroz nasilne sadržaje kroz društvene, religiozne, političke i kulturne stavove.

PRIMER (radikalizam i ekstremizam bez štete):

Leon je osoba koja je ogroman fan fudbalskog tima Barselone. Leon je toliko radikalan da kada se prenose fudbalske utakmice između Barselone i Real Madrida, on viče, viče i ne odustaje od daljinskog upravljača, strahujući da će neko promeniti TV kanal. Tako je ekstremno zaljubljen u ovaj fudbalski klub, gde dan pre utakmice govorи samo o šansi da pobedi tokom svih sastanaka sa društvom. Čak i kada je u toku diskusije u klubu jedan od njegovih prijatelja navijač Real Madrid, odmah napušta stol, jer ne uspeva da nametne mišljenje da je FK Barcelona bolji tim od FK Real Madrida. Međutim, nakon završetka fudbalskog meča, Leon je ponovo blizak sa prijateljим i voli da se druži sa njima i ima razumevanje za navijače koji su ljubitelji protivničkog kluba.

U ovom primeru vidimo da je Leon radikalni i ekstremno dobronameran i vatreni navijač FK Barselona, ali nikada ne koristi sredstva niti nasilno ponašanje prema prijateljima koji su ljubitelji drugog tima. Dok je osoba radikalna i ekstremna u svakom sportu, aktivnostima, hobiju ili slično, to nije pretnja društvu i nacionalnoj bezbednosti..

¹⁰ TERRA Toolkit – Community Approach to Radicalization

PRIMER (radikalizam i ekstremizam bez štete):

Vjollca je majka koja je rodila troje dece. Ona je toliko vezana za svoje dete da ona ne može zamisliti da svaka majka s vlastitom voljom, samo zbog nedostatka planiranja porodice ili iz jednostavnih razloga, podleže postupku abortusa. Ona je izuzetno radikalna kada je u pitanju abortus. Stalno je u suprotnosti sa važećim zakonima koji omogućavaju abortus pod određenim uslovima. Čak proširuje mišljenje protiv abortusa da koristi i društvene mreže kako bi izrazila svoje mišljenje i štete izazvane abortusom ne samo fetusu već i rizikujući život majke. Osim toga, Vjollca je dizajnirala web stranicu u cilju informisanja građana, odnosno majki, koja se isključivo bavi planiranjem porodice, savetovanje tokom trudnoće, savetovanje posle porođaja i savetovanje za dečje i porodično obrazovanje uopšte.

U ovom primjeru vidimo da je Vjollca, uprkos svojoj radikalizaciji u smislu zaustavljanja abortusa, bez obzira na okolnosti do trudnoće i njenog ekstremizma zbog nepoznavanja zakona koji dozvoljava abortus u određenom periodu, ne pokazuje nikakvo nasilno ponašanje nasuprot abortusu žena ili medicinskog osoblja koje omogućavaju postupak abortusa, ali ona pokušava da mirno edukuje žene i društvo kroz savetovanje kroz otvorenu web stranicu.

Ponavljam da, ako osoba prihvata bilo kakvu radikalnu misao o bilo kom konkretnom pitanju, ne znači da smo prekršili zakon sve dok ova radikalna misao ne prati ili se ne preduzmu nasilne aktivnosti.

Međutim, radikalna misao može predstavljati pretnju nacionalnoj bezbednosti kada osoba koristi oblike nasilja kako bi postigla političke, ideološke ili verske ciljeve. Proces radikalizacije koji se potencijalno nasilno prenosi nije novi fenomen, a proces kao takav nije ograničen samo na određenu grupu, društvenu klasu, religiju, kulturu, nacionalnost, starost ili slično.

Pa marrë parasysh nivelin e edukimit, ndër më të ndjeshmit dhe Bez obzira na nivo obrazovanja, najugroženiji i potencijalno lako radikalizovani mogu biti osobe koje su naivne, nemaju dovoljno znanja o određenim pitanjima i traže smernice i traže mišljenje.¹¹⁻¹²

PRIMER (radikalizam i nasilni ekstremizam):

Arben je tradicionalni vernik koji redovno ne obavlja verske obrede i veruje da to radi relativno dobro. Ali Arben je naivan čovek u pogledu različitih dispozicija razumeći knjigu svoje vere. Posmatrajući opštu situaciju događaja u svetu, kada vide sektaške ratove koji se odvijaju na određenim mestima, počinje da napušta svoj vakuum u odnosu na "pravo" učenje religije. Tako, posle nekoliko meseci, počinje da širi ideju drugačijeg praktikovanje vere od tradicionalnog verskih obreda. Njegovim mislima snažno se suprotstavlja njegovo društvo i porodica. Posle nekih napora da promoviše i širi svoju ideju, Arbeni počinje da se zatvara i postepeno deli društvo. Ovo "zatvaranje" sam po sebi omogućilo je Arbenu da istražuje na različitim web stranicama i na neki način utiče na razne ekstremne ideologije kako bi postigao cilj širenja svoje misli o praktikovanju religije u njegovom društvu, ali i izvan nje. Posle nekoliko meseci intenzivnih online istraživanja i društvenih mreža, Arben je spremjan da upotrebi nasilje bilo koje prirode da pokaže javnosti da je "u pravu". I na dan zastrašivanja za svoju kompaniju, dok su bili sa navijačima fudbalskog tima za koji navijaju i piju neke alkoholna pića, Arben se iznenada oseća užasno frustriran i radikalno nastrojen zbog toga što njegovi drugovi u to vreme ne praktikuju verske obrede, i štaviše, ljut je kad vidi alkoholna pića na stolu svojih prijatelja. On odmah počinje sa uvredama svog najstarijeg drugara. Kao odgovor, njegovi prijatelji zahvalno pozivaju Arbena da im se pridruži ispijajući kafu i da zajedno gledaju fudbalsku utakmicu. U ovom trenutku Arben gubi kontrolu nad svojim ponašanjem i daje instrukcije iz ekstremne ideologije stečene sa interneta, gde bez oklevanja vadi pištolj i puca u pravcu svojih starih prijatelja.

¹¹ SMITH, Angus. "Radicalization - A Guide for the Perplexed", Royal Canadian Mounted Police, 2009.

¹² "Radicalization 101", International Association of Chiefs of Police, Committee on Terrorism, 2012.

U ovom primeru vidimo da je Arben od umerenog momka u aspektu praktikovanja religije i znanja za njega, od umerene, tradicionalne porodice, iznenada pretvorio u radikalno čudovište sa ekstremnim nasilnim ponašanjem. Takođe vidimo da je Arben, naivno i tečno u ovoj oblasti, u velikoj meri pod uticajem pretraživanja Interneta i društvenih mreža i vidi najnovije rešenje za realizaciju ili "edukaciju" svojih vršnjaka u oblasti religije korištenjem brutalnog i smrtonosnog nasilja. Iako je Arben bio umeren u upražnjavanju religije na početku, on je kasnije postao radikalizovan i kao rezultat neuspeha postizanja svoje svrhe u kasnijoj fazi bio je ekstremistički, suprotstavljujući bilo kakvu vrstu saradnje i interakcije sa svojim prijateljima i u završnoj fazi, Arben koristi ekstremno nasilje za postizanje cilja i neguje svoj verski ekstremizam.

Poznati stručnjak u oblasti nasilnog ekstremizma zaključio je da je "komšiluk često ključan" u džihadističkom odnosu i predložio: "Ako želite istražiti grupu, pogledajte gdje se jedan od članova grupe hrani ili šeta u komšiluku ili online, i verovatno ćete pronaći i druge članove." Zato možemo reći da postoji veliki broj poznatih motiva koji utiču na ljude koji prihvataju radikalna ekstremistička uverenja, kao što su:

- Ideološki motiv;
- Materijal;
- Avantura;
- Želja za rukovodstvom;
- Socijalno-kulturna sredina¹³

Pitanje radikalizma prema ispoljavanju nasilja je vrlo složeno i ne postoji jedinstveno i tačno objašnjenje za ovaj proces. Međutim, razni profesionalni istraživači i razne službe bezbednosti iz celog sveta su predložili različite modele kako bi bolje identifikovali ili definisali putanju aproksimacija procesa radikalizacije koja dovodi do upotrebe nasilja za postizanje ciljeva bilo koje vrste.

¹³ Strategjia per Parandalimin e Ekstremizmit të Dhunshem dhe Radikalizimit që Shpie në Terrorizem - 2015-2020

Prema poznatom profesoru psihologije Fathali Moghaddamu, radikalizam i nasilni ekstremizam koji vode ka terorizmu je samo psihološki fenomen u smislu da teroristi pokušavaju da postignu osećaj terora i nesigurnosti prema pojedincima u zajednici ili opštoj populaciji.

Generalno, teroristi nisu psihološki neobični i nisu ljudi. Prema njegovim rečima, ako pogledamo psihološke podatke, možemo videti da među teroristima i običnim ljudima ima vrlo malo razlika u pogledu njihovog ličnog karaktera.

Takođe, još jedna zabluda o moralnom angažovanju u vezi sa teroristima. Jedna od sumnji je bila da su teroristi moralno nepovezani. Naravno da ovo nije tačno. Oni mogu biti neorganizovani od strane tretmana društva, ali su veoma aktivno uključeni u moral u sprovođenju terorističkih aktivnosti.

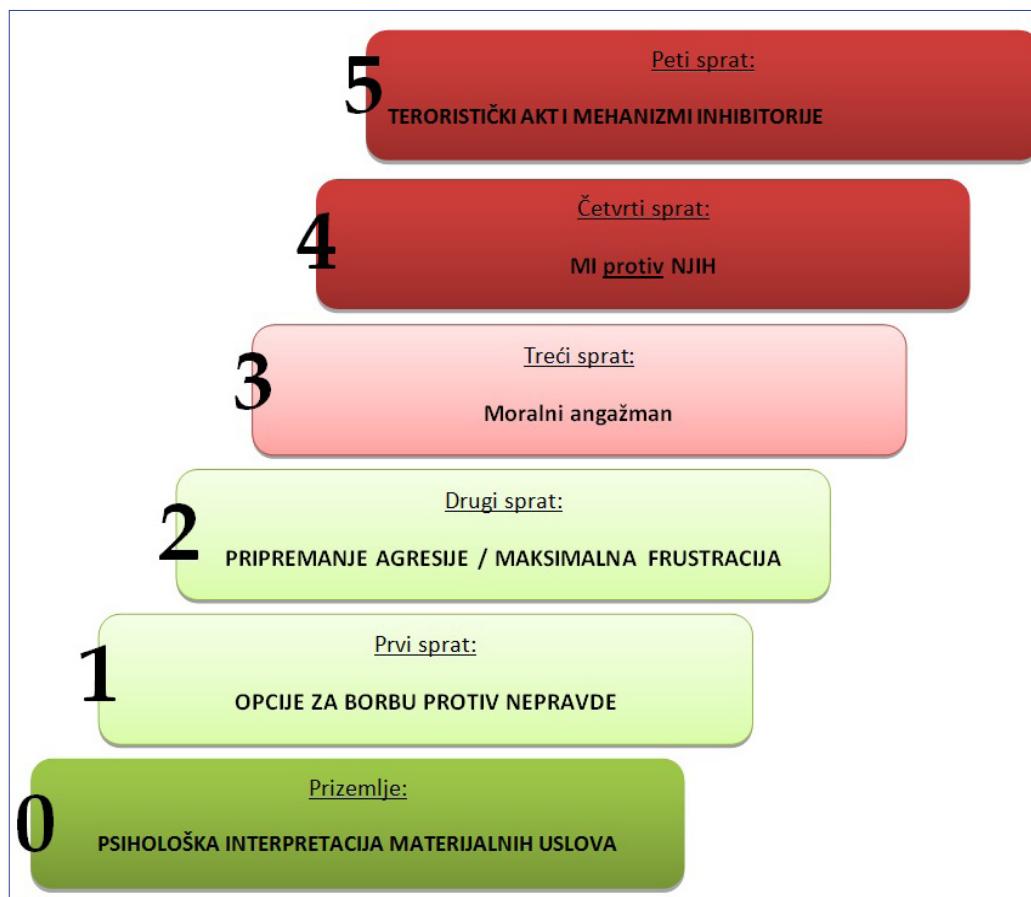
Postoji nekoliko modela radikalizacije kroz sprovođenje nasilja od strane pojedinaca ili grupe ljudi. Jedan od najprihvatljivijih modela koji se koriste na međunarodnom nivou da bi se identifikovao proces radikalizacije osobe, može se reći da je model "stepenice do terorizma" u profesoru psihologije g. Fathali Moghaddam na Univerzitetu George Town u Sjedinjenim Američkim Državama.

Psihološki profesor George Town-a bio je izuzetno interesantan i detaljan u procesu radikalizacije manifestacije nasilja kako bi postigli individualne i grupne ciljeve, te da je ova nasilna aktivnost ekvivalentna terorizmu. Profesor u pitanju je predstavio proces radikalizma kroz model "stepenice do terorizma", u kojem model figurativno prikazuje podove zgrade, od prizemlja do petog sprata. Na svakom spratu, kako je izučavao uvaženi profesor, Opisivao je ljude koji žive i kako se osećaju i trenutke kada počinju da se penju ili se presele na najviše spratove iz prizemlja.

¹⁴ MOGHADDAM, Fathali M. "The Staircase to Terrorism, A Psychological Exploration", American Psychologist, vol. 60, No 2, 2005.

¹⁵ MOGHADDAM, Fathali M. "The Staircase to Terrorism, A Psychological Exploration", American Psychologist, vol. 60, No 2, 2005.

Model " Stepenice do terorizma ":¹⁶

¹⁶ MOGHADDAM, Fathali M. "The Staircase to Terrorism, A Psychological Exploration"

0

Prizemlje:

PSIHOLOŠKA INTERPRETACIJA MATERIJALNIH USLOVA

Primer: Pojedinac se oseća zadovoljno tretmanom društva.

U prizemlju su elementi kao što su pravičnost i adekvatan tretman osnovni. Svako od nas počinje da bude stanovnik prizemlja na ilustraciji. Ljudi u prizemlju ne razmišljaju o sebi kao teroristima, daleko od toga. Oni su kao i mi, vidimo svoj život kao što uključuju poslove, škole, svakodnevne aktivnosti i, što je najvažnije, psihološki, pitanje identiteta.

Kakva osoba sam ja? Kojoj grupi pripadam? Da li sam visoko ocenjen? Da li imam pozitivan identitet? Da li sam drugaćiji od ostalih? Ovo je grupa osnovnih pitanja. Ljudi u prizemlju pokušavaju da naprave poboljšanja u životu. Njihovi osnovni ciljevi su veoma slični našim. Neki od ovih ljudi postaju nezadovoljni iz različitih razloga, a neki od ljudi koji su nezadovoljni kreću se do prvog sprata stepeništa (stopenice do terorizam).

1

Prvi sprat:

OPCIJE ZA BORBU PROTIV NEPRAVDE

Primer: Pojedinac je izgubio svoj posao i ovo pitanje je pretvorio u lični nacin, jer je smatrao da se on ne poštuje dovoljno od strane drugih.

Sada, prelazak na prvi sprat ilustracije ne znači da ovi ljudi misle da su teroristi. Jednostavno su nezadovoljni nekim aspektima života i bore se za pronalaženje rešenja tako što idu naviše. Ovo je pod na kojem treba voditi nejednak i nezdrav tretman. Većinom u prizemlju ilustracije očekuje se da budu novi stanovnici koji nastoje da napreduju bilo na

poslu, obrazovanju ili drugim mogućnostima za bolji život. Na prvom spratu ilustracije, ponašanje ljudi se više karakteriše potrebom traženja načina angažovanja ili prilagođavanja u društvu. Dakle, na prvom spratu ove ilustracije ponašanje više ljudi se definiše kao ponašanje psihološkog karaktera.

Glavna psihološka tema je angažovanje ili prilagođavanje u društvu, pojedinci pokušavaju napredovati u zapošljavanju, akademskim dostignućima u školi, razvijanje karijere, napredovanju sa svojom decom i tako dalje. Dakle, kao i svi mi. Neke od ovih osoba su vrlo frustrirane jer još uvek ne mogu pronaći način da postignu napredak, jer prema njima stepenice na ovom spratu su blokirane za njih. Prema autorima ovog modela, u većini slučajeva to je zbog korupcije i skoro diktatorskog sistema u nekim državama, visoke nezaposlenosti, niskog nivoa obrazovanja itd.

Čak i na ovom spratu, pojedinci ne osete slobodu, otvorenu konkureniju koju traže. Ipak, neke osobe iz prvog sprata ili stanovnici nastavljaju da se penju do drugog sprata ilustracije "stepenice do terorizma".

2

Kati i Dytë:
ZHVENDOSJA E AGRESIONIT/
FRUSTRIMIT MAKSIMAL

Shembull: Individu
ende është i pa punë
ku tashmë ai fillon një
retorikë të ashpër dhe
frustrim.

Ovo je drugi sprat ilustracije "stepenište za terorizam". Na ovom spratu, psihološki proces koji je najvažniji sada zamjenjuje se maksimalnom agresijom ili frustracijom. Sada, po tom kursu, možemo imati prilike kada doživljavamo agresiju ili frustraciju.

PRIMER:

Ilir je imao veoma loš dan na poslu. Razgovarao je sa svojim šefom. Kada Ilir ulazi u kola da se vrati kući, ba "sreću" automobil ne može da upali. A posle nekoliko minuta auto upali i nastavi dalje u pravcu kuće.

Ali ubrzo Ilir ulazi u gust i blokiran saobraćaj. Kada Ilir konačno stigne kući, gladan je, umoran od posla, i počinje da plače svom detetu i iznenada ga udari pantalonama. I kada mu žena kaže ljutito, zašto udaraš bebu? Ilir odgovara da će ga "ovaj udarac načiniti boljom osobu". Upravo sam mu rekao kako je težak život tamo.

Ova vrsta ispoljavanja agresije ili frustracije je deo našeg svakodnevnog života. Međutim, na ovom spratu određeni pojedinci smatraju da se nepravednim i nečovečnim postupanjem koji su doživeli ne mogu se rešavati kroz legitimna tela koja se bave njihovim lečenjem i da je to percepcija osnova za novi moral delovanja. Ova situacija je kada osoba razvija interes za ideologijom i radikalnim rešenjima. U stvari, pojedinci na ovom spratu su relativno štetni za društvo, dok su grupe sa radikalnim i ekstremnim nasilnim ideologijama došle do trenutka i zadovoljavale potrebe ljudi na ovom spratu.

Sada, kada pojedinci sa drugog sprata odluče da se pridruže radikalnoj grupi, kreću se na treći sprat.

3

Treći sprat:

MORALNI ANGAŽMAN

Primer: Pojedinac je i dalje bez posla, sada je uveren da upotreba nasilja kao opcija može biti razumna i opravdana.

Dakle, kako vidite, određeni ljudi su se preselili stepenicama na terorizam od drugog sprata do trećeg sprata ilustracije. Ove osobe nisu samo frustrirane, već se osećaju različitim, i kroz situaciju i već su krenuli ka određenim ciljevima. Oni se penju na treći sprat gde je glavni psihološki proces odvajanje od moralnih vrednosti svih nas, tj. "Većine", kako ih oni smatraju. Moral koji tvrdi da je ubistvo pogrešno i da je terorizam pogrešan, postepeno se zamenjuje moralom koji opravdava u određenim uslovima terorizam ili bar do neke mere.

Tako, neki pojedinci uključuju ovakav moral koji kaže: "ako se ne možeš boriti na bilo koji drugi način, onda je terorizam opravдан".

Sada, na trećem spratu, ova promena morala koja u određenoj meri obuhvata terorizam ne znači da iko neizbežno postaje terorista u smislu načina delovanja ili ispoljavanja. To samo znači promenu u ponašanju i stavu.

To je duga istorija u psihologiji koja, ako se vratimo ranim godinama dvadesetog veka, o istraživanju stava i njegovim interakcijama s akcijama, znamo da samo kao osoba koja izlaže određeni stav ne znači da oni takođe će koristiti akcije za postizanje njihovih stavova.

PRIMER:

Postoji mnogo ljudi koji izlažu svoje stavove o glasanju na izborima, ali nikada ne glasaju za promenu ili postoje ljudi koji prete, ali nikad ne ostvaruju svoje pretnje.

Dakle, samo zato što je prihvatanje ili odobrenje terorizma na moralnom nivou ne znači da će osoba preuzimati bilo kakvu ekstremnu akciju. Međutim, to ne znači da se ova osoba promenila na važan način. Za tu osobu, moral postaje posvećenost terorizmu tako što ga smatra razumnim sredstvom ili akcijom za okončanje nepravde njemu ili grupi. Takođe se odnosi na lični i grupni identitet.

Tokom procesa ilustracije stepeništa prema terorizmu, tema identiteta je jedna od glavnih pretnji pojedinca, kao i grupe. Kada ljudi osećaju da je njihov identitet počeo da bude direktno ugrožen ili su već ugroženi čišćenjem, ovo je veoma važno i služi da ih motiviše za ekstremne i nasilne radnje. Sada, u odgovoru, možemo reći da je ova pretnja ili percepcija pretrpe izgledala nerazumno. Naravno, oni ne bi trebali osecati da su im kolektivno pretili ili preteći čišćenjem.

Međutim, istorija je pokazala da postoji veliki broj razloga da se određene grupe osećaju ugroženim.

PRIMER:

Istraživanje lingvističkih ili jezičkih smrti pokazuje da je u poslednjih 500 godina oko 9.000 jezika nestalo ili izumrlo. Kada je Kolumbo stigao do Severne Amerike širom sveta, govoreno je oko 15.000 jezika. Sada ima oko 6.000 jezika.

Većina jezika je nestala ili izumrlo. Mnoge grupe se osećaju ugroženim globalizacijom.

Grupe tradicionalnih i osnovnih religija osećaju se ugrožene globalizacijom. A naročito, tradicionalne i fundamentalne muslimanske grupe osećaju se ugrožene globalizacijom i liberalizacijom uloge polova.

Savremena uloga žena u tradicionalnim društvima je pretnja. Neki pojedinci koji su se pridružili moralima koji podržavaju ili prihvataju terorizam nastavljaju da se penju na četvrti sprat modela "stopenice do terorizma".

4

Četvrti sprat:

MI smo protiv NJIH

Primer: Pojedinci koji su i dalje nezaposleni sada se pridružuju grupi od istog interesa i podele ili se pozicioniraju u "Mi smo protiv njih"

Sada smo otišli na četvrti sprat modela "stopenice do terorizma". Glavni psihološki proces koji se već razvija i menja na ovom nivou ilustracije je kategorično razmišljanje ili kategorično uverenje. Na četvrtom spratu podstaklo je poslušno razmišljanje u kontekstu "Mi smo protiv njih" ili "Mi smo u pravu, oni su pogrešni".

Kategorično razmišljanje ili kategorična poslušnost omogućava ljudima, grupama (nama) koji su prošli podove i dostigli četvrti sprat da ih grupe ili drugi ljudi označavaju i vide ih kao nehumane, zlonamerne ili bilo šta drugo što opravdava njihovo izumiranje. Ovakav pristup i mentalitet ovih osoba na četvrtom spratu omogućava nečovječno postupanje prema drugim ljudima ili grupama koje ne pripadaju njima. Ipak, to ne znači da ljudi koji su već na četvrtom spratu neizbežno će koristiti

terorističke akcije protiv drugih da ih unište, ali taj pristup povećava njihov potencijal za teroristička dela. Ono što vidimo na ovom nivou modela "stepenica do terorizma" iz prizemlja je da se na svakom spratu odlikuju određeni psihološki procesi za ljude i grupe ljudi. Dakle, imamo postepeno i uporno kretanje ljudi kroz podove modela "stepenice do terorizma", gde se ovi ljudi već na četvrtom spratu budućnosti i načinu napredka u životu vide kao nemogućnost. To znači da su ljudi na ovom nivou modela "skala prema terorizmu" izuzetno frustrirani i ljuti na druge. Već, ovi ljudi jasno i bez oklevanja vide svoju metu protiv koje će koristiti potencijalnu agresiju. A u ovom slučaju oni opravdavaju svoju metu, odnosno osobe ili grupe koje ne razmišljaju ili se ponašaju kao oni, i da ih već smatraju nehumanim ili zlonamernim.

PËR SHEMBULL:

Tek shembulli i Vjollcës e kemi vërejtur se ajo është kategorikisht kundër abortit dhe e cila përkundër radikalizmit të saj në këtë temë dhe ekstremit të saj që në baza ditore të komunikojë me gra dhe personel mjekësor si dhe dhënien e këshillave përmes faqes së hapur në internet rrëth gjynahut dhe aktivitetit të dëmshëm që paraqet aborti. Mirëpo, tashmë pas disa viteve të përpjekjeve për të ndryshuar këtë praktikë dhe për të ndaluar me ligj abortin, ajo kalon në veprime të tjera duke e krijuar një grup të personave që ndajnë mendimin e njëjtë me të dhe tashmë fillon etiketimin e personave të tjera me NE kundër ATYRE që janë jashtë mendësisë dhe grupit të saj, siç përshkruhet në modelin "shkallët drejt terrorizmit" respektivisht në katin e katërt. Tashmë, duke e parë dhe duke vlerësuar se ajo në të kuptuarit e saj ka shterur të gjitha përpjekjet për të ndryshuar situatën që ndërlidhet me abortin, dhe në mënyrë që Vjollca të arrijë qëllimin e vet dhe të grupit të saj për ndalimin e abortit tashmë si shënjestër ka gratë të cilat kërkojnë të abortojnë dhe personelin mjekësor i cili kryen procedurat mjekësore për realizimin e abortit.

5

Peti sprat: TERORISTIČKI AKT I POSTAVLJIVI MEHANIZMI INHIBITORIJE

Primer: Nezaposlena osoba planira i izvršava teroristička dela protiv vlade ili drugih lica.

Poslednji korak u modelu "stepenice do terorizma" je eskalacija nekih ljudi sa četvrtog sprata ka petom spratu, što takođe znači prevazilaženje ili uklanjanje ljudskih ograničavajućih mehanizama za određene radnje. Ljudi na petom spratu sami stvaraju mehanizme za zaobilaženje ili preusmjeravanje ljudskog ponašanja ili akcija.

Kao što svi znamo, ubijanje svih ljudi je veoma težak potez, ali na ovom spratu postoje načini koji previđaju ove poteškoće i da ljudi koji su stigli na peti sprat već su razvili različite strategije, sa ciljem da zaobilaze ili eliminišu ljudska ograničenja u srpovođenju radnje.

Završna faza na petom spratu je očigledno teroristička akcija i aktivnosti za ubijanje drugih koji nisu poput njih. Već ove akcije ne uključuju samo označavanje drugih kao nečovečnog i odgovornog, ali sada se ovaj mentalitet i psihologija terorista još više ojačavaju razjašnjavanjem njihove akcije i reći da "zaista, ove osobe zaslužuju agresiju i terorizam".

Već smo primetili da je ovaj proces radikalizacije koji vodi ka terorizmu postepeno glavna tema ili glavni razlog za to, jer to može biti pretnja ličnom ili grupnom identitetu.

PRIMER:

Vjollca na četvrtom spratu stvorila je tu podelu MI smo protiv NJIH i sada ima jasnou metu za ekstremno nasilno ponašanje i terorizam. Već se popela na peti sprat modela "stepenice do terorizma" i sada je postignut mentalan pomak u prevazilaženju ili eliminaciji prirodnog ljudskog ograničenja.

Sada, hipotetički, da bi se postigla svrha i hranjenje radikalne ideje u zaustavljanju abortusa, ona i njena grupa dele isti mentalitet, a zajedno su dočekali na petom spratu modela "stepenice do terorizma", nakon dobrog planiranja, napada ginekološko-akušerske klinike, brutalno ubijajući tri lekara, četiri medicinske sestre i dve trudne pacijentkinje koji čekaju na abortus.

Poštovani profesor g. Fathali Moghaddam u ilustraciji procesa radikalizacije ili modela "stepenice prema terorizmu" briljantno predstavlja promene ponašanja, mentaliteta i ljudskih akcija do krajnjeg cilja promene odnosno terorističkih aktivnosti.

Na ovaj način se shvata da, prema ovom modelu, mi kao društvo treba da stvorimo uslove i razvijemo adekvatne politike za svaku osobu koja je pojedinačno predviđena na putu, odnosno njegovom uspinjanju na modelu "stepenice do terorizma".

Moramo stvoriti srednjoročne i dugoročne politike koje će se baviti problemom procesa radikalizacije. To znači da ako želimo da uspemo u oblasti prevencije i ako baziramo analizu o procesu radikalizacije ljudi, onda je potrebno kreirati politike za svakog pojedinca ili grupe pojedinaca na svakom spratu modela "steperište do terorizam". U tom smislu, potrebno je uključiti filozofiju policije u zajednici kao demokratski koncept interakcije i povećati saradnju sa građanima na svim nivoima. Svrha rada policije u zajednici i učešće zajednica u identifikaciji i sprečavanju pretnji od radikalizma i nasilnog ekstremizma bi bila izuzetno vredna pomoć u identifikovanju ljudi ili grupa koje već počinju da se penju prema modelu "steperište za terorizam" i stvaranje politika pristupa i interakcije sa tim osobama.

To bi nam omogućilo da identifikujemo osobe koje su potencijalno pronađene na četvrtom spratu ili na petom spratu "steperišta za terorizam", osobe za koje se smatra da su stvorile mogućnost protiv NJIH i da su predvideli ili izbegavali ograničenja psiholoških odvraćanja i sada su u mogućnosti primeniti nasilne metode i aktivnosti u bilo kom trenutku kako bi postigli svoje ciljeve.

Uglavnom kratkoročne politike bile bi pripremljene za pojedince koji su identifikovani kao teroristi ili oni koji su učestvovali samo u inostranim borbama pridruživanjem terorističkih organizacija. Verujemo da je više nego potrebno da se trebaju sprovoditi dugoročne politike kojima se treba rešiti i sprečiti pojedincima ili grupama da se kreću do viših spratova nego na trećem spratu modela "stepenice do terorizma".

POGLAVLJE II

INDIKATORI KOJI VODE KA RADIKALIZACIJI I NASILNOM EKSTREMIZMA

*Ovo poglavlje će se odnositi na neke od ranih znakova
i upozorenja o procesu radikalizacije koji
potencijalno vode do nasilja*

PROAKTIVNI PRISTUP POLICIJE

*Moj sin je bio ljubazan, mudar i radoznao.
Uvek je voleo da pomaže meni i drugim ljudima.
Bio je moj veliki sin.
Ali ... sve se desilo vrlo brzo ... promenio je svoje prijatelje i okolinu.
Imao sam vrlo malo sumnje da bi mogao da se preusmeri, ali da nikada nisam
mislio da će sve ostaviti, ostaviti nas kao porodicu ...
Od tada se naš život potpuno promenio i
Još uvek ne možemo shvatiti šta je uticalo na njegovu promenu.*

Priča roditelja o njihovom mladiću koji je otišao da se bori u Siriji.

**Ako primetite nešto sumnjivo,
IZVEŠTAVAJTE ODMAH KOD
KOSOVSKE POLICIJE**

192

Promena ponašanja obično otvara mogućnosti za debatu i tumačenje.
Iz tog razloga, veoma je važno pogledati načine i stepen promene u
ponašanju.

**SVI POKAZATELJI SE MORAJU UZETI U OBZIR. U SVAKOM
SLUČAJU, AKO IMATE NEKE SUMNJE ZA OVU VRSTU
AKTIVNOSTI, NEMOJTE ČEKATI, IZVEŠTAVAJTE!**

Generalno, ideologija, motivi, politička uverenja i verska uverenja mogu se razlikovati od pojedinaca ili grupe već na četvrtom spratu, odnosno na petom spratu modela "stepenice do terorizma", ali teroristi imaju jedno zajedničko: oni uvek idu kroz faze radikalizacije i planiraju njihove nasilne akcije.

Tokom procesa radikalizacije, različiti indikatori semogu posmatrati kroz društvo, rođaci ili bilo koji druga uključena osoba.

Pretnje nacionalnoj bezbedosti mogu se pojaviti u različitim oblicima i da je njihova rana identifikacija potencijalno moguća.

Ovo se može desiti ako imamo blisku i iskrenu interakciju sa članovima zajednice i članovima foruma za bezbednost na lokalnom nivou. Bezbednosni forumi u bezbednosnoj infrastrukturi u Republici Kosovo bi trebalo da igraju aktivniju ulogu s obzirom na njihov uključujući sastav. Upravo članovi foruma za bezbednost i društvo uopšte u saradnji i koordinaciji sa policajcima koji su zaduženi za rad u policijskim sektorima mogu identifikovati i razmeniti međusobne informacije kako bi sprečili sumnjiće aktivnosti koje mogu dovesti do radikalizacije i planiranja nasilnih aktivnosti.

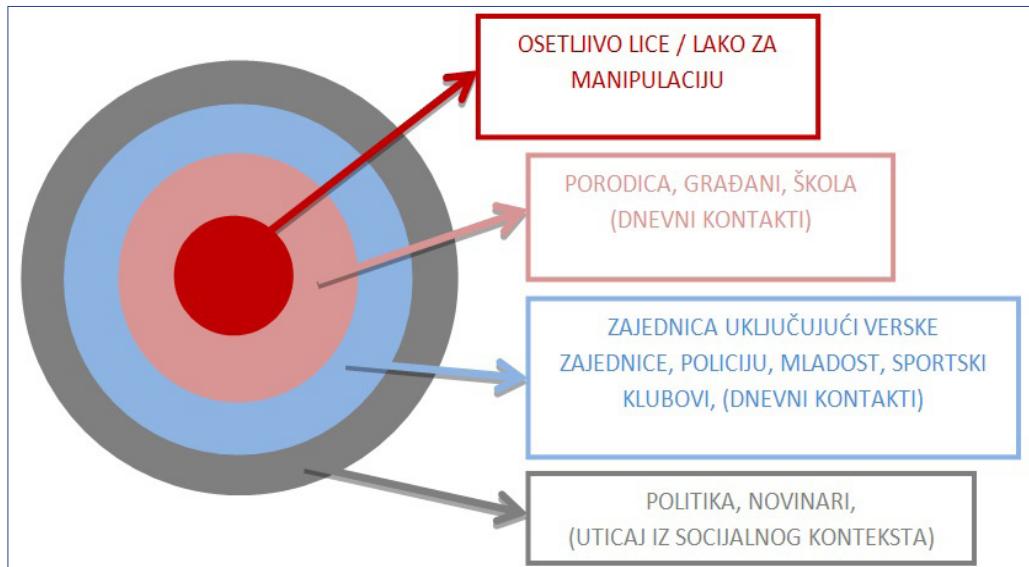
Na osnovu ilustracija u TERRA priručniku, vidimo da je glavna uloga u identifikaciji osoba i sprečavanju nasilnih akcija članova porodice, sugrađana i bliskih prijatelja, nastavnika i dnevnih kontakata sa osobama osumnjičenim za potencijalnu radikalizaciju i nasilne radnje.

Da bi identifikovali i sprečili ljude da uđu u proces radikalizacije na sledećoj ilustraciji, kao što su verske zajednice, sportski klubovi, policija, omladinska zajednica, novinari i mediji mogu odigrati veliku ulogu.

¹⁷ Terrorism and Violent Extremism Awareness Guide PS64-129/2016E-EPUB 978-0-660-03505-5, Canada

¹⁸ TERRA Toolkit – Community Approach to Radicalization

Uključujući model:¹⁹

Angažovanje svih ovih aktera ilustrovanih u sveobuhvatnom modelu i saradnji i koordinaciji zajedničkih aktivnosti, kao i pravovremenog izveštavanja o pretnjama ove prirode kriminala mogu da promene i pruže bezbednost za sve. Više nego što je neophodno podići svest u javnosti uopšte (porodice, nastavnici, društvo, različiti partneri, poslovne zajednice, hotelske agencije itd.) O važnosti blagovremenog izveštavanja i prevencije potencijalno smrtonosnih posledica za društvo i nacionalnu bezbednost.

U cilju sprečavanja radikalizma i nasilnog ekstremizma, svi akteri koji su uključeni u uključujući model treba da znaju i razmotre nekoliko faktora ili indikatora koji vode pojedinca ka radikalizaciji ili ka namerama preduzimanja nasilnih akcija.

Radikalizmu i nasilnom ekstremizmu ne znači da nizak nivo obrazovanja igra ključnu ulogu, ali postoje i drugi faktori koji mogu potencijalno doprineti radikalizaciji mladih.

¹⁹ TERRA Toolkit – Community Approach to Radicalization

Socijalni i ekonomski uslovi, stepen psihologije i stepen uбеђivanja pojedinca i grupe, visoka stopa nezaposlenosti, ozbiljni porodični problemi (između bliske i velike porodice) takođe mogu doprineti tome.²⁰

Specijalisti u ovoj oblasti deli ove faktore koji utiču na proces radikalizacije u dve glavne oblasti::

- **“Gurni faktori”** šalju pojedinca nasilnom ekstremizmu, kao što su marginalizacija, nejednakost, diskriminacija, progon ili percepcija od strane drugih, ograničeni pristup adekvatnom i kvalitetnom obrazovanju, uskraćivanje građanskih prava i žalbi na životnu sredinu, istorijski i društveno-ekonomski.

- **“Potisni faktori”** su hrana za nasilne ekstremističke zahteve, na primjer: postojanje grupe dobro organizovanih nasilnih ekstremista sa potpunim i delotvornim programom za pružanje usluga, nadoknada, zapošljavanje itd. Ove ekstremne nasilne grupe takođe mogu dovesti pojedince odgovoriti na njihove žalbe obećavajući i pružajući duhovnu udobnost, adekvatno mesto za njihovo susretanje, i pružanje mreže socijalne podrške.²¹

Prema Uputstvima o svesnosti koje je izdala Royal Candaian Mounted Police, indikatori radikalizma koji vode ka nasilničkim akcijama i aktivnostima podeljeni su u dve grupe:²²

1. Indikatori radikalizma koji vode ka nasilnim aktivnostima
2. Indikatori planiranja terorističkih aktivnosti - rani znaci

²⁰ Davies, L. 2008. Educating Against Extremism: Towards a Critical Politicisation of Young People. International Review of Education, 55 (2/3), pp. 183-203. doi:10.1007/s11159-008-9126-8

²¹ USAID, Summary of Factors Affecting Violent Extremism. http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PBAAA929.pdf; Zeiger, S. and Aly, A. 2015. Counteracting violent extremism: developing an evidence-base for policy and practice. Curtin University, Hedayah.

²² Terrorism and Violent Extremism Awareness Guide PS64-129/2016E-EPUB 978-0-660-03505-5, Canada p-31

1. INDIKATORI RADIKALIZMA KOJI VODE KA NASILNIM AKTIVNOSTIMA ²³

Očigledno i posmatrano ponašanje uopšte koje se bavi procesom radikalizacije upotrebi nasilja uglavnom se karakteriše:

NEKI OD INDIKATORA KOJI UTIČU NA PROCES RADIKALIZACIJE I NASILNE AKCIJE:

- Prihvatanje i obrazloženje online propagandnih slika i video zapisa i društvenih mreža sa sadržajem nasilja i mržnje;
- drastična promena interesa;
- poremećaj porodičnih veza, društvene izolacije, promene društva i aktivnosti (porodica, sport, škole itd.);
- Promena načina razmišljanja i komunikacije sa drugima;
- odbijanje državnih pravila i vrednosti;
- Učešće u radikalnim aktivnostima ili nasilnim demonstracijama koristeći govor mržnje i ekstremno ponašanje;
- Učešće na privatnim / tajnim sastancima koji utiču na ideološke promene;
- Posedovanje propagandnih materijala koji promovišu nasilje (brošure, knjige, video materijal, DVD, muzika, veb stranice, društvene mreže itd.);
- Stvaranje podela i antagonizma (NE protiv ATIRE-a);
- Prihvatanje normalne mržnje i nasilja;
- Slava i promocija nasilja i žrtvovanja;

²³ Terrorism and Violent Extremism Awareness Guide PS64-129/2016E-EPUB 978-0-660-03505-5, Canada p-31

- Sprovođenje malih kriminalnih aktivnosti odbacivanjem vladinih pravila i društva uopšte;
- očigledne promene i stil oblačenja;
- Korišćenje novih imena, nadimaka ili nadimaka u društvenim mrežama i različitim okruženjima.

NASILNA RADIKALIZACIJA OLAKŠANA INTERNETOM

moćan indikator i faktor radikalizacije među mladima

Više nego ikada, mlađi ljudi Kosova i danas, žive i virtualni život/ paralelan sa stvarnim. Danas, internet koriste deca i mlađi ljudi iz različitih razloga da li istražuju, obrazuju, zabavljaju, umrežavaju sa vršnjacima i drugim ljudima kroz društvene mreže, a često se internet jednostavno koristi za provod slobodnog vremena, gde se provodi puno vremena. Ovakva upotreba Interneta od strane dece i mlađih se ne dešava samo u kući, ali napredak tehnologije i uređaja koji imaju pristup Internetu omogućili su im da koriste internet skoro bilo gde u školi, biblioteci, kafeteriji ili ulici , kroz napredne i moderne telefone, kao što su pametni telefoni sa Android i iOS operativnim sistemima, tablete, laptop računare i još mnogo toga.

VIŠE ONLINE NEGO OFFLINE

Fenomen masovnog korišćenja interneta i društvenih komunikacionih mreža postao je neizbežni svakodnevni život među mlađima ne samo u Republici Kosovo već i prema zvaničnim statistikama; ova briga je prisutna i u zemljama regionala i Evropi uopšte. Da bismo bili precizniji u ovom pogledu, nije zabrinjavajuća upotreba i korišćenje ovih društvenih mreža za obrazovanje, komunikaciju ili prave informacije, ali razni oblici zloupotreba, ucena i sukobi inicirani putem društvenih mreža predstavljaju uznemirujući fenomen.

Analizira statistike o incidentnim slučajevima u školama i okolini širom teritorije Republike Kosova i prihvatanjem gotovo svakodnevne žalbe od strane nastavnika i upravljanje preduniverzitetskim institucijama

o nasilnim problemima i nasilničkom ponašanju među vršnjacima, policijom Republike Kosovo preko Uprave za policiju u zajednici i prevencije kriminala posmatrajući nivo i trend delikventnog ponašanja i nasilja u institucijama preduniverzitetskog obrazovanja u zemlji i da bi se utvrdilo u kojoj meri i koje socijalne mreže koriste mladi ljudi, sprovedla je istraživanje sa 1.200 učenika iz 8 osnovnih škola odnosno 4 srednjoškolskim ustanovama.

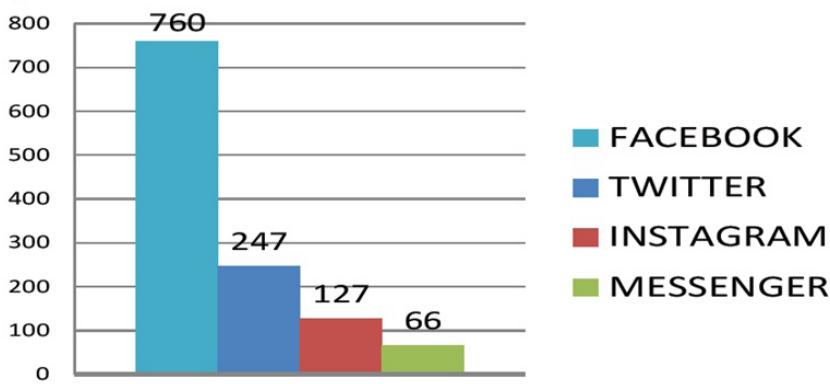
Upitnik je formulisan na 8 jednostavnih i razumljivih pitanja za učenike kao ispitanike. Ceo istraživački proces je koordinisan sa opštinskim direkcijama za obrazovanje i školskim menadžmentom, koji su takođe direktno pomagali u sprovođenju istraživanja.

Budući da u ovom priručniku govorimo o nivou upotrebe i vrsti društvene mreže od naše omladine, mi ćemo u ovom poglavlju deliti samo pitanje vezano za ovu oblast.

Na pitanje: Da li koristite društvene mreže?

Od 1200 ispitanika na ovo pitanje, 720 su odgovorili da koriste FACEBOOK, od kojih 247 koristi TWITTER, 127 koristi INSTAGRAM, a 66 ih koristi FACEBOOK MESSENGER.

Na pitanje: Da li koristite društvene mreže?

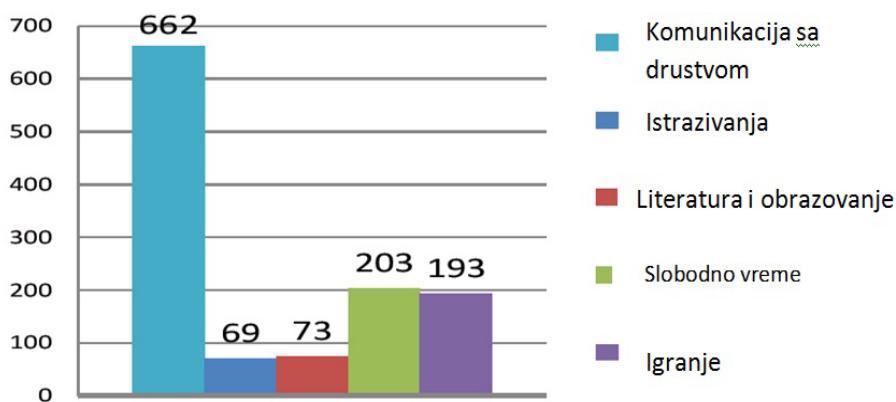

²⁴http://www.kosovopolice.com/repository/docs/Raport_mbi_t%C3%AB_gjeturat_nga_hulumtimi_i_realizuar_me_nx%C3%ABn%C3%ABs_t%C3%AB_shkollave_fillore_dhe_%C3%AB_mesme_t%C3%AB_kryeqytetit_rrreth_p%C3%ABceptimit_t%C3%AB_siguris%C3%AB_n%C3%AB_shkolla.pdf

Na pitanje: Za šta najviše koristite internetu?

Od 1200 ispitanika na ovo pitanje, 662 je odgovorilo da koriste internet za komunikaciju sa društвom, 69 ih koristi u istraživačke svrhe, 73 za upotrebu u literaturi i obrazovanju, 203 od njih koriste internet kako bi proveli slobodno vreme, a 193 njih koristite internet za zabavu sa online igricama.

Na pitanje: Za šta najviše koristite internetu?

Iz ovog istraživanja vidimo da su mladi ljudi na Kosovu dobro upoznati sa pretraživanjem interneta i izuzetno brojnim korisnicima društvenih komunikacionih mreža.

Ali dok internet omogućava deci i mladima da pristupe odličnim obrazovnim iskustvima, izvanrednom uživanju u zabavi putem različitih online igara i razgovora u realnom vremenu sa prijateljima i šire, postoji i jedan veliki broj rizika za mlade ljude, jer koje bi trebalo razmotriti ne samo deca ili mladi ljudi, već i roditelji i građani uopšte.

Već postoje neke pretnje ili pretnje koje mladi upotrebljavaju prilikom korišćenja Interneta, kao što su krađa identiteta i ucene, online prevare i mnoge druge opasnosti.

Ali, pored ovih opasnosti, postoji i još jedno vrlo zabrinjavajuće i preteće pitanje za mlade ljude, zabrinutost koja se mora rešavati kolektivno i sprečavati. Reč je o uticaju Interneta na mlade ljude da ih radikalizuju i dovedu do nasilnih aktivnosti.

Ovaj priručnik služi za razmenu informacija o opasnostima sa kojima se mladi ljudi suočavaju na internetu kada je u pitanju razmena ekstremnih ideologija koje dovode do radikalizma i ispoljavanja nasilnih aktivnosti.

Omladinski radikalizam nije novi fenomen u svetu. Radikalizacija koja vodi ka nasilju nije bila i neće biti ograničena na ciljanje pojedinca ili grupe u religijskom, kulturnom, etničkom, nacionalističkom ili separatističkom kontekstu.

Ekstremističke i terorističke grupe u svojoj organizaciji imaju osobe sa izuzetno dobim komunikativnim i manipulativnim veštinama i veštinama koje se koriste za distribuciju radikalnih i ekstremnih ideologija usmeravajući mlade ljude i promovišući "rajsku" propagandu za mlade ako se pridruže njima i opravdavaju aktivnosti nasilne za postizanje ciljeva. Na kraju, ali ne i najmanje važno, videli smo neverovatnu internet kampanju angažovanja ekstremista i terorista kako bi promenili mentalitet mlađih, njihovu radikalizaciju i zapošljavanje fizičkim udruživanjem terorističkih organizacija ili angažovanjem u napadima u zemlji izvornog porekla terorista. Ovakav teroristički pristup napadima u svojoj zemlji jer se fizički ne povezuje zove se aktivnost "usamljenih vukova" u Engleskoj aktivnosti poznata pod nazivom "lone volvs".

Namera terorista da radikaliraju mlađe ljude kao pojedince ili grupe pojedinaca ostvaruju se kada njihova "online" poruka šalje poznata osoba ili figura, bilo u okviru terorističke grupe ili čak verskog člana, glumca, sportiste i poruka je prihvaćena od strane naivnih i neinformisanih mlađih osoba. Ova poruka koju primi priznata ličnost ili lice biće lakše i bolje prihvaćena od strane mlađih, posebno kada ova propagandna poruka dolazi od bilo kojeg člana porodice, bliskog saradnika ili bilo koje uticajne osobe u društvu koje uživa poštovanje od strane mlađih. Širenje i postojanje privlačnih poruke za radikalizaciju mlađih danas su sve više i više prisutne.

Gledajući ovu situaciju i sveobuhvatnu "online" aktivnost terorista, bez sumnje je da internet igra skoro glavnu ulogu u radikalizaciji dece i mladih ljudi.

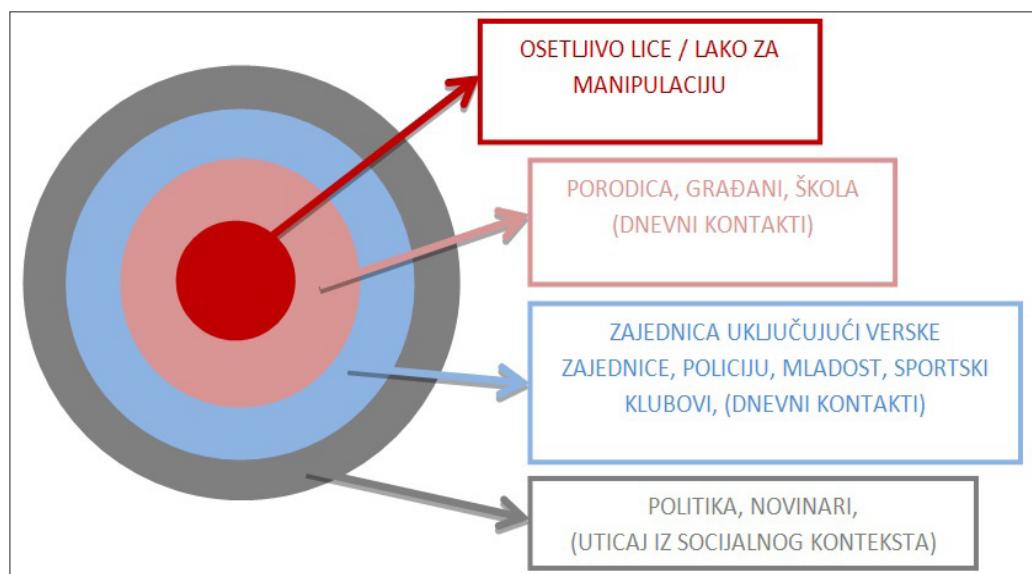
Internet različite "online" lokacije uključujući i društvene komunikacione mreže (FACEBOOK, TWITTER, INSTAGRAM, FB / MESSENGER, SNAPCHAT, YOUTUBE kanal) mogu uključiti sve ljude, mlade ljude ili starije ljude, a ponekad i nehotice veze na različite adrese se pojavljuju na svojim ekranima preusmeravanjem na stranice sa neadekvatnim sadržajem ili u većini slučajeva čak i one koje sadrže versku, etničku, kulturnu, nacionalističku i separatističku mržnju i netoleranciju.

Za mnoge pojedince i grupe internet predstavlja idealan alat za komunikaciju i širenje mišljenja i potencijalno različitih ideologija nasilnim sadržajem. Razlog zašto ove ekstremne grupe koriste društvene komunikacione mreže je mogućnost povezivanja i stvaranja "prijatelja" sa nepoznatim ljudima i bez zajedničkog interesa. Sama platforma za društvene mreže omogućava ovu vrstu umrežavanja sa mnogim ljudima bilo putem svojih trenutnih prijatelja ili putem potencijalno zajedničkih interesa. FACEBOOK, TWITTER i druge mreže omogućavaju efikasno, brzo i bez filtriranja da distribuiraju bilo koju poruku, video ili bilo koju ideologiju koja uskoro dostigne veliki broj čitalaca.

Kada uzmememo u obzir ove mogućnosti koje pružaju društvene mreže i internet uopšte, pojedinci i radikalizovane grupe pojedinaca aktivno koriste za zasnivanje ekstremne ideologije prema mladima i njihovom potencijalnom zapošljavanju u nasilne aktivnosti za neosnovane uzroke. Iako korišćenje interneta i društvenih mreža ima mnogo prednosti u umrežavanju i komunikaciji, istraživanju i obrazovanju, komercijalizmu i poslu, postoje i veoma ozbiljni rizici, posebno za decu i mlade koji su potencijalno svakodnevno izloženi i primaju ili vidi poruke, video i nasilne ideologije od ekstremista različitih priroda.

U tom smislu, neophodno je i veoma važno sveobuhvatno, društveno i institucionalno uključivanje i fokusirati se ne samo na sprečavanje radikalizacije na internetu kao veoma pogodno sredstvo za teroriste, već i edukaciju naše omladine o opasnostima sa kojima se suočavaju koristeći internet i istovremeno identificujući radikalne i ekstremne ideje koje se pružaju mladima i zajednički pokušavajući da spreče ranjive ili osjetljive osobe na ovu temu.

Modeli gjithëpërfshirës:²⁵

²⁵ TERRA Toolkit – Community Approach to Radicalization

USAMLJENI VUKOVI²⁶

S obzirom na smanjenje mogućnosti regrutovanja radikalizovanih i nasilnih ekstremističkih grupa među terorističkim grupama, te poteškoća u fizičkoj zajednici sa ekstremističkim grupama, pojedinci u terorističkim grupama koji imaju izuzetno dobre komunikativne sposobnosti i sposobnosti ubeđivanja koriste se kako bi motivisali i distribuirali ekstremnu ideologiju ljudi koji su već radikalizovali da vrše nasilne aktivnosti u svojoj zemlji. Ovo je već relativno veliki izazov za agencije za sprovođenje zakona i društvo uopšte. Ovakav pristup i strategija pojedinaca koji deluju sami koji dele istu ideologiju sa terorističkim grupama postao je veoma uznenirujući u društvu jer je veoma teško zaustaviti ili spriječiti nasilne aktivnosti ovih osoba.

Nasilne aktivnosti koje su počinile pojedinačne osobe već u međunarodnoj terminologiji poznate su kao "usamljeni vukovi". Pristup "usamljenih vukova" ne zahteva grupu ljudi ili organizaciju da se pridruže, što znači da ne postoji vođa grupe koja će biti uhapšena. Zabrinjavanje je u tome što svako može, u bilo kojoj zemlji i u bilo kom trenutku, vršiti nasilne aktivnosti sa ozbiljnim posledicama za društvo. Svakodnevno se aktiviraju "usamljeni vukovi" iz dana u dan, na primer, napadači Bostonskog maratona u Sjedinjenim Američkim

Državama bili su samo "usamljeni vukovi", a zapravo na osnovu istraživačkih rezultata nisu bili povezani sa bilo kojom terorističkom organizacijom.

²⁶ MOGHADDAM, Fathali M. "The Staircase to Terrorism, A Psychological Exploration", American Psychologist, 2005

Strategija "usamljeni vukovi" postaje veoma ozbiljna i zastrašujuća upravo zbog internet i društvenih komunikacionih mreža. Kao što je gore navedeno, internet omogućava ljudima da komuniciraju u realnom vremenu sa mnogim drugim ljudima. Kao rezultat toga, ljudi mogu potencijalno podleći manipulacijama i uključivanjem u nasilne doktrine i ideologije koje opravdavaju nasilne akcije.

U cilju identifikacije i sprečavanja ljudi koji pokušavaju da koriste ovu strategiju, više je neophodno imati multisektorski angažman i koordinaciju u razmeni informacija, a ono što je od vitalne važnosti je uključivanje svih članova zajednice i bezbednosne forume.

Precizno, znajući da svi kriminalci i nasilni ekstremisti žive u našim zajednicama i naseljima, naseljima iz policijskog sektora, onda je vrlo tačno da je filozofija policije u zajednici i svakodnevni kontakt policijskih službenika sa lokalnim stanovnicima najkorisnija strategija u ranoj identifikaciji i potencijalnim preventivnim aktivnostima koje mogu spriječiti izvođenja "usamljenih vukova".

Ovaj jedinstveni pristup sprovođenju nasilnih aktivnosti protiv nevinog civilnog stanovništva i institucija uopšte može se identifikovati i sprečiti samo podizanjem i unapređenjem aktivnog građanstva i promenom društvenog načina razmišljanja jednostavnim prijavljivanjem sumnjivog ponašanja i aktivnosti u njihovoј zajednici i sarađivanjem sa Policijom Kosova koji mogu doprineti povećanju bezbednosti svih članova zajednice.

NAPORI I PLANIRANJE NAPUŠTANJA ZEMLJE²⁷

indikator koji pokazuje radikalnu i ekstremnu svrhu

Obično ljudi koji su već pogodjeni grupama i pojedincima sa nasilnim ekstremističkim ideologijama imaju tendenciju i trude se da se ovaj prihvatljivi mentalitet materijalizuju i manifestuje pouke u praksi. U toj meri, osoba mora proći kroz radikalizaciju koju je izradio profesor Fathali MOGHADDAM sa Univerziteta George Town. Ali ponekad ovaj proces može zaobići "stepenice do terorizma" i ljudi se još brže radikalizuju vršenjem nasilnih aktivnosti unutar ili izvan zemlje.

Ako ljudi koji su već radikalizovani ekstremnim ideologijama intenziviraju razgovore o "nepravdi" koje se stvaraju širom sveta naglašavajući bilo koju određenu versku, nacionalističku, separatističku ili kulturnu zajednicu, potencijalno će biti spremni da planiraju napuštanje zemlje rođenja, u cilju udruživanja terorističkim organizacijama u odbrani određenog "uzroka".

Ključni indikatori za identifikaciju ovih osoba su:

- Diskusija o humanitarnim pitanjima i aktivnostima;
- posedovanje veština koje bi pomogle humanitarnoj krizi;
- Diskusija o religiji, žrtvovanju, zaštiti najslabijih ljudi, Svetu zemlje itd.
- Izražavanje želje za putovanje;
- Interesovanje za dobijanje pasoških informacija i viznog režima za određene zemlje;
- Kupovina avio karte;
- Tražiti novac članovima porodice ili čak povući novac sa bankovnog računa;

²⁷ Terrorism and Violent Extremism Awareness Guide PS64-129/2016E-EPUB 978-0-660-03505-5, Canada

- Zahtevi za kredite od ličnih i porodičnih prijatelja i prijatelja;
- Promena finansijskog ponašanja (priključivanje i očuvanje novca i neplaćanje računa)
- prodaja ličnih stvari ili čak porodičnih odlikovanja radi dobijanja novca;
- Intenzivirati komunikaciju na društvenim mrežama sa nepoznatim osobama, ljudima iz kriznih zemalja. (Sva ova aktivnost se odvija tajno i noću);
- Ponekad postavlja status na društvenim mrežama kako se oseća u vezi situaciju u određenoj zemlji i saoseća sa nevinim žrtvama i ugroženim ljudima;
- Diskusija o teorijama zavere i svetskoj dominaciji (obrazloženje nasilnih akcija).

2. INDIKATORI PLANIRANJA NASILNIH TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI - RANI ZNAKI ²⁸

Nemoguće je savršeno planirati ili čak izvršiti nasilne aktivnosti od strane bilo koga u fazi planiranja.

Planiranje svake nasilne terorističke aktivnosti potencijalno otkriva indikatore koji mogu biti vidljivi tokom dana, nedelja ili meseci pre eventualnog napada. Iz tog razloga, angažovanje i uključivanje celog društva u identifikaciju i sprečavanje terorističkih napada je veoma važno.

Otkrivanje jednog ili više pokazatelja u bilo kom kontekstu pomoći će i doprineti prevenciji potencijalne pretnje ili potencijalnog terorističkog napada.

Zajednički domovi u kojima živi porodica terorističkih napada takođe se mogu koristiti u različitim oblicima da planiraju napad. Ovo planiranje može biti priroda očuvanja opasnih hemikalija, propagandnog materijala i oružja, ili poseban prostor kod kuće može se koristiti za organizaciju koordinacionih sastanaka između radikala i nasilnih ekstremista koji planiraju napadati. Postoje sumnjivi pokazatelji koji mogu lako otkriti planiranje terorističkih aktivnosti, kao što su književni sadržaj i radikalno podsticanje i nasilje, različite propagande, uređaje sa daljinskim upravljanjem ili čak opasne hemikalije za proizvodnju bombe ili ozbiljne pretnje po zdravlje građana.

²⁸ Terrorism and Violent Extremism Awareness Guide PS64-129/2016E-EPUB 978-0-660-03505-5, Canada

INDIKATORI KOJI ČINE SUMNJV DOM ZA TERORISTE SU:

- Povećanje sigurnosti (nadzor);
- pokriveni prozori;
- Zabrana pristupa ovom prostoru članovima porodice, vlasnicima ili čak čistačima;
- Veliki broj ljudi koji dolaze sa ove lokacije;
- Neuobičajene arome;
- Neuobičajena buka u različitim vremenskim intervalima;
- Prisustvo neobičnih materijala oko prostora;
- Česti prelasci sa jedne lokacije na drugu lokaciju.

DOKAZI ILI FIZIČKE KARAKTERISTIKE AKTIVNOSTI ZA STVARANJE BOMBE:

- Opeketine kože od različitih hemikalija ili rupa uzrokovanih kiselinom u odeći;
- Sumnjive rane, ogrebotine u telu, posebno u delu ili odsustvu bilo kog dela tela;
- Hronične glavobolje ili bol u grlu uzrokovane raznim hemikalijama;
- Promena boju kose (korišćenje vodonika za stvaranje eksplozivnih naprava utiče na promenu boje kose ili opadanje).

VIDLJIVI INDIKATORI U PLANIRANJU TERORISTIČKOG NAPADA:

- Blisko praćenje bezbednosnog osoblja (policije);
- Uzimanje beleški, hvatanje ili evidentiranje potencijalnih ciljeva;
- Posmatranje ciljanih lokacija i njihovog sistema bezbednosti;
- Lažna i identifikacija i predstavljanje kao što su uniforme ili bilo koji neovlašćeni pristup;
- Ispitivanje bezbednosnog sistema kako bi se videlo kako će policijski službenici odgovoriti u slučaju incidenta (lažno aktiviranje alarma, lažno saopštenje, itd.);
- Napor za ulazak u zabranjene prostorije;
- Napor za obezbeđivanje kartica koje omogućavaju pristup ograničenim / određenim područjima;
- čuvanje evidencije ili snimanja video snimaka da bi preuzeli odgovornost ili opravdali nasilne radnje;

- Nervoza;
- Pokušaj izvlačenja informacija (postavljanjem neobičnih pitanja);
- napor za sticanje veština i obuka (oružje, bespilotne letelice, paintball itd.);
- Napor za pronalaženje sredstava za finansiranje aktivnosti (kroz fondacije, prevare itd.);
- Posete različitih veb lokacija i istražiti potencijalne ciljeve za napad.

PROAKTIVNI PRISTUP POLICIJE

POGLAVLJE III

ULOGA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA NA SPREČAVANJU RADIKALIZMA I NASILNOG EKSTREMIZMA

*Ovo poglavlje će sadržati znanje o filozofiji policije u zajednici i
veza sa policijskim radom rukovođene obaveštajnim radom,
uputstva i savetima za policijske službenike na prvoj liniji angažovanja koji
reaguju u slučajevima koji uključuju
radikalizam i nasilni ekstremizam*

PROAKTIVNI PRISTUP POLICIJE

FILOZOFIJA POLICIJE U ZAJEDNICI ²⁹

U najvećem broju slučajeva policija u zajednici priznata je kao efikasan razvoj rada policije širom sveta. Međutim, zaista je teško odrediti rad policije u zajednici sa jedinstvenom definicijom jer mnogi ljudi razumeju ovaj koncept sa različitim definicijama. Kada se sve ove definicije analiziraju, videće se da su uglavnom iste. Mnoge definicije policije u lokalnoj zajednici naglašavaju policijski rad ili policijske aktivnosti u partnerstvu sa zajednicom kako bi identifikovali probleme i rešavali ih.

Šta je policija u zajednici?

Za mnoge, koncept policije u zajednici podrazumeva puno u smislu bezbedosti, dok za druge, možda zbog nepoznavanja, ovaj koncept ne znači puno. Nemam nameru da namećem bilo kakvu ličnu definiciju rada policije u zajednici, ali napraviću neke praktične i logične sugestije. Pošto reč "policija" ne postoji u rečniku albanskog jezika, mi ćemo pokušati da pojasnimo ovaj pojam kako bismo to lakše razumjeli. "Policing" iz engleskog znači policijski rad ili policijske aktivnosti. Dok "Community Policing" ili Policija u zajednici označavaju policijske aktivnosti zajedno sa zajednicom. Sada se ovakav koncept veoma razlikuje od policijskih koncepata u proteklih 10 godina.

Treba razlikovati od tradicionalnog koncepta policijskog rada i demokratskog koncepta rada policije u zajednici. Znate da je tradicionalno policijsko poslovanje bilo raditi na policijskim aktivnostima u slučajevima koji su se već desili, bilo u slučajevima različitih krivičnih dela, negativnih pojava, saobraćajnih prekršaja itd. Policijom policije u demokratskoj zajednici policija se ne vidi kao jedini učesnik u bezbedosnim pitanjima, ali se sprečava uloga, doprinos i odgovornost u poboljšanju sigurnosti zajednice kroz članove zajednice i druge institucije kroz saradnju sa policijom.

²⁹ http://www.kosovopolice.com/repository/docs/Mbrojtesi_nr.6_shqip.pdf

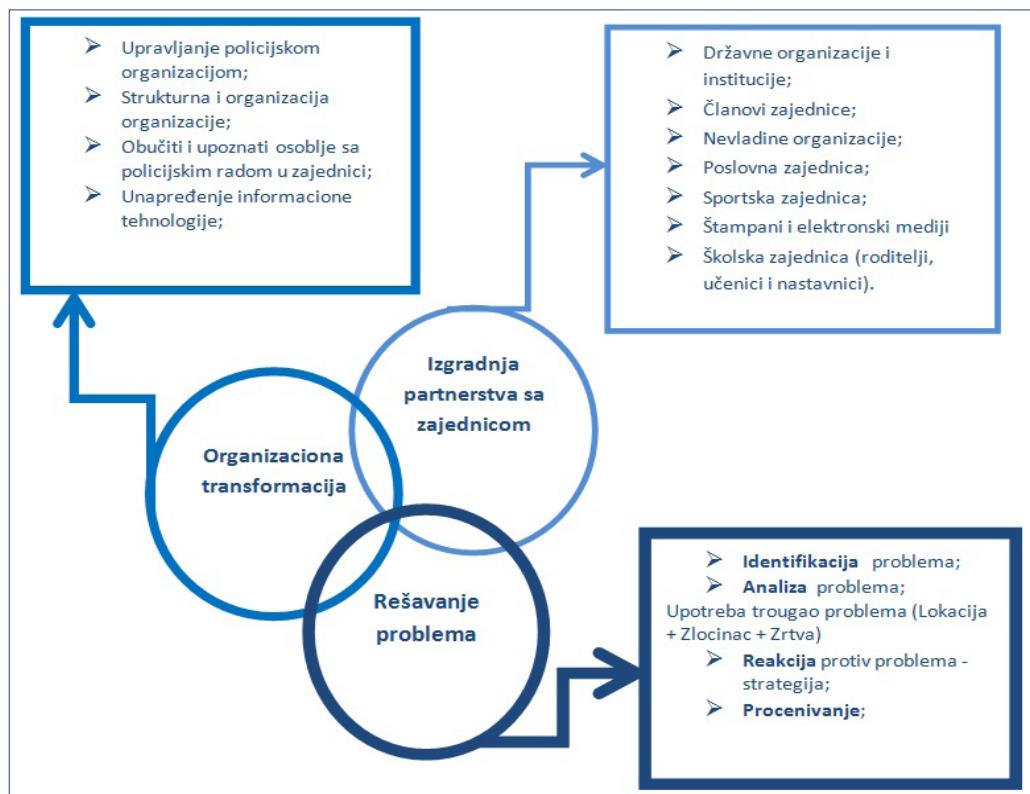
Svrha ovog koncepta je podsticanje građana da aktivno učestvuju kako bi unapredili bezbednost zajednice, postaju aktivniji i odgovorniji u izveštavanju o negativnim pojavama i različitim zločinima. Štaviše, misija ovog koncepta je povećanje zadovoljstva građana policijskim službama, smanjivanje straha od kriminala za članove zajednice, smanjivanje nivoa kriminala u zajednici i loših ponašanja, povećanje angažovanja zajednice u rešavanju lokalnih problema, unapređenje angažmana, rad policijskih službenika u policijskim aktivnostima i povećati motivaciju policijskih službenika kroz poboljšane uslove i priznavanje rada.

Druga svrha ovog koncepta je nesumnjivo pokušaj promene mentaliteta ne samo unutar organizacije, već i članova zajednice posebno. Moramo zajednički raditi na svakom od nas pojedinačno da dobro razumemo ovaj koncept i onda ga prosledimo zajednici i drugim institucijama u zemlji.

Moramo da dozvolimo svim građanima da znaju da ako niste direktno suočeni sa bilo kakvim problemima ili su svedoci počinjenja bilo kog kriminala ili prekršaja, to ne znači da nemate nikakvu obavezu da prijavite.

Precizno prijavljivanje učinilaca i preuzimanje mera protiv njih, bez obzira da li su specični ili kažnjeni za radnje ili propuste, poboljšaće blagostanje i kvalitet života u pogledu bezbednosti za sve članove zajednice.

Demokratsko policiranje je mnogo napredniji koncept, koji se uglavnom fokusira na sprečavanje kriminala i negativnih pojava u društvu, kao i na nekoliko elemenata: - **Organizaciona transformacija** - **Izgradnja partnerstva i** - **Rešavanje problema.**³⁰.

³⁰ Strategjia dhe Plani i Veprimit 2017-2021 "Policimi në bashkësi" http://www.kosovopolice.com/repository/docs/1._Strategjia_dhe_Plani_i_Veprimit_2017-2021_-_Policimi_n%C3%AB_Bashk%C3%ABsi_.pdf

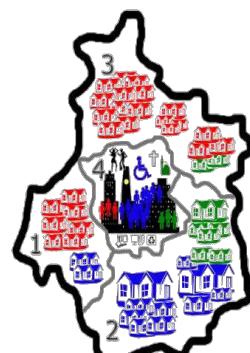
ORGANIZACIONA TRANSFORMACIJA u okviru koncepta rada policije u zajednici znači unapređenje i prilagođavanje policijske organizacije, strukturiranje i jačanje efikasnosti informacionog sistema kako bi se podržalo partnerstvo sa zajednicom i proaktivno rešavanje problema.

Štaviše, ovaj element uključuje: promenu mentaliteta unutar organizacije; Poboljšanje odnosa i uslova rada; Strateško planiranje; Decentralizacija odgovornosti i odlučivanja; Transparentnost i odgovornost za kvalitet i rezultate rada; Sektorska divizija; politike; Specijalizacija policijskih službenika u određenim oblastima; Ljudski resursi i finansije; Merenje izbora tražilaca posla u sektorima sa dobrom komunikacijskim veštinama; Realna procena, poznavanje rada i motivacija policijskih službenika; Organizovanje obuka; Unapređenje sistema informacionih tehnologija u skladu sa konceptom rada policije u zajednici.

U okviru organizacione transformacije kao elementa koncepta rada policije u zajednici u svrhu pružanja građana i razmene informacija, Policija Kosova vršila je analize bezbednosnih situacija u policijskim stanicama, uključujući nivo i trend kriminala, objektima od posebnog značaja, infrastruktura drumskog saobraćaja, geografske aspekte teritorije policijskih stanica, demografskih populacija u toj oblasti itd. i stvoreni su tzv. POLICIJSKI SEKTORI.

Kroz sektorskiju podelu, cilj je povećati funkcionalni nivo i raditi uopšte u oblasti odgovornosti (sektora), u cilju pružanja usluga bliže građanima i povećanju njihovog osećaja bezbednosti.

Poličijski sektor označava određeni deo teritorije u granicama jedne ili više lokalnih zajednica na teritoriji opštine, u kojima određeni broj policajaca vrši sve policijske aktivnosti u vezi sa opštom bezbednošću zajednice.

Sektorska organizacija i podela patrolnih jedinica policije imaju za cilj rešavanje problema građana i njihovo uključivanje, izgradnju poverenja i uspostavljanje direktne veze sa građanima, kao i sa policajaca u određenim područjima.

NEKE OD KARAKTERISTIKA ZA SEKTORSKU PODELU SU:

- Negativne pojave i stepen rizika za život, blagostanja i imovine građana, društvenog i imovinskog rizika;
- Broj vitalnih objekata sa javnim, političkim, ekonomskim, državnim, istorijskim, verskim itd.
- teritorijalne karakteristike, geografski položaj i njihov značaj sa nivoa bezbednosti;
- stepen urbanizacije i ekonomskog i industrijskog razvoja;
- Stepen razvoja saobraćaja i turizma,
- Demografski faktor,
- Etnički i verski faktor, itd.

U sektorskoj policijskoj diviziji predviđeno je da svaki sektor poseduje i sektorske dosijee koji se svakodnevno obrađuju i ažuriraju sa tačnim informacijama iz oblasti.

NEKI OD ELEMENATA KOJI TREBA DA SADRŽE SEKTORSKE POLICIJSKE DOSIEJI SU:

- Geografski položaj sektora;
- Dokazi stanovništva u sektoru;
- Dokazi o kriminalu na nivou sektora;
- Dokazi o osobama koje su potencijalno radikalizovane ili oslobođene iz zatvora osuđene kao strani borci;
- Dokaz o komunikaciji i saradnji sa zajednicom;
- Dokazi o internoj komunikaciji između osobljem PK sa lokalnog ka centralnom nivou.

Navedeni elementi nisu obavezujući elementi koje koriste svi policijski sektori, jer u ovom slučaju policija u zajednici predstavlja dinamičan koncept i varira od jedne stanice do druge, tj. iz jednog policijskog sektora u drugi.

GLAVNI ZADACI POLICIJSKIH SEKTORA ZASNOVANI SU NA ZAKONU O POLICIJI I ZAKONIMA KOJI SE PRIMENJUJU U REPUBLICI KOSOVO, KAO ŠTO SU:

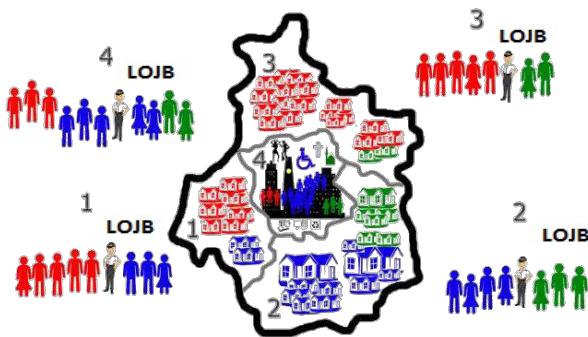
- Prevencija i borba protiv kriminala;
- Identifikacija krivičnih recidivista;
- Zadaci održavanja javnog reda;
- Bezbednost saobraćaja na putevima;
- Dužnosti i akcije u podršci zaštite od prirodnih nepogoda, itd.

Za bolju organizaciju zajednice, unapređenje komunikacije sa građanima i izgradnja efikasnog partnerstva koji funkcioniše u međusobnoj razmeni informacija, Policija Kosova zasnovana na Zakonu o policiji, članu 7 odnosno odgovarajućem stavu 7.5 do donošnje odluke generalnog direktora PK ustanovio je 58 lokalnih odbora za javnu bezbednost (LOJB) u ukupno 58 policijskih sektora.

Lokalni odbori za javnu bezbednost su volonterska tela koja posluju u okviru policijskog sektora i koja imaju različitu strukturu članstva koja direktno kroz različite inicijative i projekte imaju uticaj na poboljšanje kvaliteta života kroz poboljšanje bezbednosti zajednice.

Dokazano je da je uspostavljanje ovog sigurnosnog foruma uticalo na organizaciju građana u oblasti bezbednost u zajednici i uspostavio saradnju između policije i pripadnika LOJB-a u oblasti sprečavanja različitih krivičnih predmeta i negativnih pojava koje se mogu dogoditi u zajednicama.

Cilj nam je barem u svakom od 144 policijskih sektora na celoj teritoriji Republike Kosovo da se uspostavlja takav forum bezbednosti.

Ovaj bezbednosni forum može se osnivati na dva načina:³¹

1. Kada građani na sopstvenu inicijativu žele da budu bolje organizovani u identifikovanju i rešavanju problema, kao i u poboljšanju kvaliteta saradnje i komunikacije sa policijom. Građani u ovom slučaju pišu zahtev komandiru policijske stanice u svojoj zoni odgovornosti; ovaj drugi odobrava zahtev zajednice i prosleđuje ga preko lanca komande generalnom direktoru na odobrenje.
2. Kada je komandir policijske stanice zasnovan na sigurnosnoj analizi u oblasti odgovornosti, na osnovu prijavljenih slučajeva i izvještaja sa terena, kako bi se povećala saradnja i komunikacija sa članovima zajednice, uz konsultacije i potpuni sporazum sa zajednicom podnosi zahtev preko lanca komande generalnom direktoru na odobrenje. Uloga Policije Kosova u LOJB-u je veoma važna i vitalna. Svaki LOJB ima predstavnike policije koji redovno učestvuju na sastancima koje su organizovali i predvodili šefovi LOJB-a u kojima se razmjenjuju informacije, brige stanovnika i istovremeno unapređuje saradnju i komunikaciju sa građanima.

³¹ Kushet e përgjithshme për themelimin dhe funksionimin e Komiteteve Lokale për Siguri Publike

CILJ LOJB-a:

Svrha LOJB -a je da lokalnim zajednicama pruže mogućnost da izraze svoj glas u policijskim stanicama svojih područja, da budu konsultativna tela u oblasti borbe kriminala i nivoa bezbednosti identifikovanjem problematika; razvijanje i sprovođenje efikasnih projekata za rešavanje ovih pitanja na lokalnom nivou kroz bliske radne odnose sa opštinskim vlastima, lokalnim zajednicama i policijom.

LOJB imaju važnu ulogu u "vezama" - vertikalno i horizontalno - kosovskih institucija i građana u infrastrukturi bezbednosti zajednice. Ideja LOJB -a je razviti postojeće i nove odnose i podršku među članovima zajednice, predstavnicima opština i policije, stvarajući više foruma za interakciju i uključivanje.

Predpostavka je da će ljudi koji rade zajedno na zajedničkom cilju razvijaju poštovanje i međusobno povjerenje izgradnjom čvrste osnove za rešavanje zajedničkih problema i rešavanje lokalnih problema. Željeni rezultati ove interakcije u zajednici su smanjenje kriminala i poboljšanje života i bezbednoti u zajednici.

Predmet međuetničkih odnosa ostaje važno i osetljivo pitanje. Jedno od očekivanja na početku programa policije u zajednici bilo je da će LOJB pružiti forum za komunikaciju i međuetnički dijalog.

Postignut je niz projekata preko kojih su LOJB eksplisitno zatražili poboljšanje ovih odnosa, ali često je učinjen i uticaj kao nusproizvod projekata koji su pokušali postići više diskretnih ili opipljivih ciljeva kao što su čistoća okruženja.

FAZE PROGRAMA OBUKE ZA LOJB:

Faza 1: Izbor zajednice

Faza 2: Posete i sastanci sa zajednicom

Faza 3: Obuka

(orientacijska zasedanja, partnerstvo i stvoranje timova, rešavanje problema)

Faza 4: Konsultacije i praćenja procesa

Faza 5: Izgradnja kapaciteta ToT

Faza 6: Kontinuirana obuka za LOJB održivost

Faza 7: Izvršni savet LOJB-a.

Štaviše, o angažovanju i profesionalizmu u obavljanju volonterskih zadataka izrađeni su projektni zadaci Lokalnih Odbora za Javnu Bezbednost, koji se mogu pregledati na web stranici Policije Kosova.

IZVRŠNI SAVET LOJB-A:

Da bi se osigurala redovna komunikacija između LOJB-a širom Kosova

Izvršno veće LOJB -a je izvrsna platforma koja pomaže svim postojećim i novonastalim LOJB -u da dele informacije o svojim aktivnostima, projektima i izazovima i razviju zajedničke strategije za rešavanje njihovih problema.

Da bi se osigurala održivost, izvršni savet organizuje i olakšava članovia LOJB-a, dodeljivanjem mesta sljedećeg sastanka zajednicama LOJB-a.

Sastanci Izvršnog veća (IV) su organizovani kvartalno(tromesečja). Na ovom sastanku pozvani su predstavnici različitih lokalnih i međunarodnih organizacija, kako bi se koristila bilo koja donacija u podršci projektima izrađenih od strane LOJB -a.

U Republici Kosovo, prema Nacionalnoj strategiji za bezbednost zajednice 2011-2016, postoje i funkcionalni forumi za bezbednost kao što su::

**OPŠTINSKI ODBOR ZA BEZBEDNOST ZAJEDNICE (OOBZ) I
AKCIJONI TIMOVI ZA BEZBEDNOST U ZAJEDNICI (ATBZ).**

OPŠTINSKI ODBOR ZA BEZBEDNOST ZAJEDNICE - OOBZ -³²⁻³³

Opštinski Odbor za Bezbednost Zajednice su kategorije definisane Ustavom Republike Kosova. Iako je Policija Kosova odgovorna za održavanje javnog reda i bezbednosti, ona "olakšava saradnju sa opštinskim vlastima i liderima zajednice kroz uspostavljanje lokalnih saveta kako to predviđa zakon".

Opštinski Odbor za Bezbednost Zajednice je savetodavno telo kojim predsedava gradonačelnik i članovi koji su predstavnici svih zajednica unutar opštine. Svrha Opštinskog veća za bezbednost zajednice je da "podigne svest o prirodi zločina, nepravilnosti i nasilnog ponašanja u lokalnoj zajednici, identifikovati zabrinutost u vezi sa javnom bezbednošću i preporučiti akcione planove, rešavajući ove probleme sa kooperativnim naporima opštinskih vlasti, lokalnih zajednica i policije.

Ministar Unutrašnjih Poslova i Ministar Lokalne Samouprave, na osnovu člana 7 Zakona br. 04 / L-076 o policiji, član 8, stav 1 prema stavu 1.4 Uredbe br. 02/2011 o oblastima upravne odgovornosti kancelarije premijera i ministarstava i člana 38. stav 6. Poslovnika Vlade br. . 09/2011, izdaje: ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO br. 27/2012 MUP - 03/2012 MLS o OPŠTINSKI ODBOR ZA BEZBEDNOST ZAJEDNICE

Članak 1

Ovim administrativnim uputstvom definiše se način osnivanja, sastav, ciljevi, dužnosti i odgovornosti Opštinskih Odbora za Bezbednost Zajednice u svakoj opštini Republike Kosovo, kao i regulisanje načina njihovog funkcionisanja.

Svaka opština je obavezna da osnuje opštinski savet za bezbednost zajednice. MCSK se uspostavlja odlukom Skupštine opštine i predsedava je gradonačelnikom.

U slučaju nedostatka predsedavajućeg, OOBZ-a predsedava zamenik gradonačelnika odgovarajuće opštine.

³¹ MANUAL – Roli i KKS-ve – Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal –MAPL-

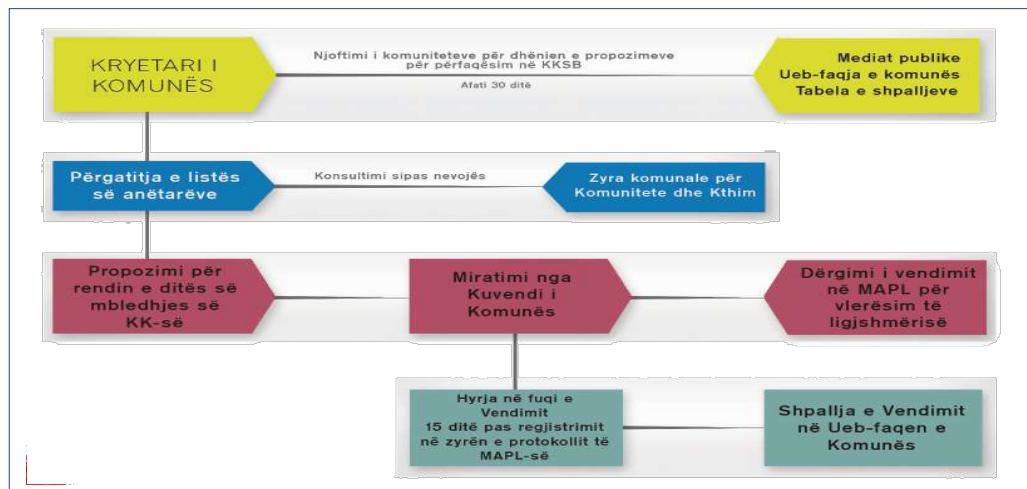
³² UDHËZIM ADMINISTRATIV Nr. 27/2012 MPB – 03/2012 MAPL PËR KËSHILLAT KOMUNALE PËR SIGURI NË BASHKËSI Neni 1

Mandat OOBZ-a je 4 godine i odgovara periodu mandata članova Skupštine opštine. U svakoj opštini, gradonačelnik mora da imenuje odgovornog službenika za poslove OOBZ-a (koordinatora).

Sastav OOBZ-a je kao sledeći:

- 1.1. Gradonačelnik opštine (predsedavajući);
- 1.2. Komandir policijske stanice u odgovarajućoj opštini;
- 1.3. Od legitimnog predstavnika svake verske zajednice u odgovarajućoj opštini;
- 1.4. Od predstavnika svake etničke zajednice u odgovarajućoj opštini;
- 1.5. Predsedavajući Odbora za zajednice Skupštine opštine;
- 1.6. Službenik za rodnu ravnopravnost;
- 1.7. Direktor Direkcije za obrazovanje;
- 1.8. Predsednik Saveta roditelja za obrazovanje odgovarajuće opštine;
- 1.9. Jeden predstavnik KBS-a;
- 1:10. Jeden predstavnik svakog lokalnog saveta za javnu bezbednost;
- 1:11. Predsedavajući Akcionog tima za bezbednost u zajednici;
- 1:12. Jeden predstavnik iz Opštinskog sektora civilnih vanrednih situacija;
- 1:13. Predstavnik Opštinske kancelarije za zajednice i povratak;
- 1:14. Predstavnik nevladinih organizacija, lokalnih medija, poslovne zajednice i osoba sa invaliditetom.

PROCEDURA OSNIVANJA OOBZ-a

Sastanci OOBZ-a:

Opštinski Odbor za Bezbednost Zajednice održava najmanje 6 sastanaka godišnje, ali nije isključeno da će se sastati još češće, u zavisnosti od potreba koje proističu iz opravdanosti podnetih zahteva. Mesto gde se sastaje ovaj odbor je zgrada zajednice, ali na osnovu saglasnosti većine članova OOBZ-a, sastanci se mogu održati na drugoj lokaciji. Sa svakog sastanka vodi se evidencija, koja bi trebala biti dostupna članovima Skupštine opštine, a kopija koja se dostavlja i Ministarstvu Unutrašnjih Poslova i Ministarstvu Administracije Lokalne Samouprave.

Odluke OOBZ-a se odobravaju većinom glasova prisutnih članova.

OBAVEZE ČLANOVA OOBZ-a

Sastav Opštinskog Odbora za Bezbednost Zajednice pruža mogućnost da proširi niz problema sa kojima se suočavaju građani opština. Celokupna struktura zastupa pokrivanje različitih oblasti koje se odnose na javnu bezbednost i koje se mogu rešavati u odgovornim institucijama.

Na primer, problemi u vanrednim situacijama mogu se rešiti zajednički između institucija, kao što su: Opština, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo bezbednosti, Policija i različite NVO.

Zatim, bezbednost škole je tema koja može biti prioritet na lokalnom nivou kroz koordinaciju između institucija kao što su škola, odeljenje za obrazovanje u opštini i policija.

S obzirom na raznovrsnost institucionalne zastupljenosti u OOBZ-u, značaj ovog saveta je odličan u rešavanju pitanja javne bezbednosti. Svaki predstavnik treba da podnese i daje ideje, planove, sugestije i konkretnе projekte za relevantnu oblast koja je obuhvaćena njime koja se odnosi na očuvanje ili poboljšanje bezbednosti zajednice. Ovo je glavna obaveza i obaveza koja se poziva na zastupanje članova OOBZ-a.

AKCIONI TIMOVI ZA BEZBEDNOST U ZAJEDNICI – ATBZ³⁴

Deo moći društva leži u spremnosti građana da naprave razliku. Program Akcionog Tima za Bezbednost Zajednica (ATBZ) program za građane zemlje stvara okruženje za konstruktivno angažovanje institucija kako bi se rešili lokalni problemi. Odeljenje za pravosuđe SAD-a, Bilateralni program obuke za pomoć u krivičnim istragama (ICITAP) kroz Program rada policije u zajednici je izradio program ATBZ 2003. godine.

Zajedno sa međunarodnim partnerima i mnoštvom lokalnih zvaničnika, program ATBZ je dizajniran da metodološki angažuje i uspostavlja volonterske timove iz zajednice, policije i službenika lokalne samouprave da zajedno rade na identifikaciji, utvrđivanju prioriteta i pronalaženju zajedničkih rešenja za bezbednosne probleme zajednice, kao što su kao; kriminal, bezbednost, slobodu kretanja i život.

Program ATBZ -a zasnovan je na principima Policije u Zajednici gde su "policija je narod i narod je policija" i nastoji da izgradi nove veze i podrži lokalne vlasti.

Građani koji rade na zajedničkom cilju razvijaju poštovanje i poverenje jedni s drugima izgradnjom snažne osnove i iz koje se mogu razmatrati različiti izazovi beznosti lokalne zajednice.

BENEFICIJE SU;

- Podizanje svesti o aktuelnim pitanjima i zabrinutostima u pogledu bezbednosti zajednice,
- Podizanje svesti o zajedničkim aktivnostima koje uključuju zajednicu, policiju i opštinu,
- Jasnije uloge članova društva u vezi sa smanjenjem kriminala, podizanjem nivoa bezbednosti i poboljšanjem uslova života,
- Poboljšana komunikacija sa zajednicom, policijom i opštinom i
- Bolje rešavanje problema.

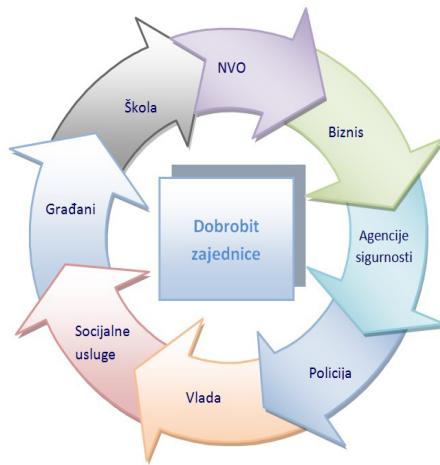
³⁴ <http://www.kosovopolice.com/sq/ekipet-vepruese-per-siguri-ne-bashkesi>

Akcioni Timovi za Bezbednost Zajednica blisko sarađuju sa policijskim organima i organima vlasti, a dok neki članovi ATBZ-a mogu biti državni službenici, član ATBZ-a čini napore i dobrovoljno doprinosi dobrotbi zajednice.

- IZGRADNJA PARTNERSTVA

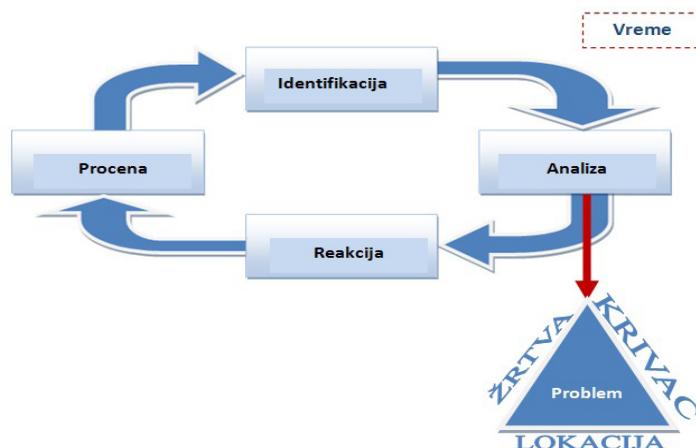
podrazumeva razvoj uspešne i efikasne komunikacije sa građanima u prikupljanju informacija koji će voditi identifikaciju problema u ranim fazama prezentacije, odnosno pre nego što počine bilo kakav zločin ili drugo krivično delo sankcionisano zakonima na snazi Republike Kosovo. Da bismo izgradili zdravo partnerstvo sa građanima mi kao policijski službenici, pored prikupljanja informacija, dostaviti povratne informacije prema građaninu od koga smo dobili informacije za određeni slučaj. Povratne informacije se uvek pružaju konsultacijom sa šefom sektora i vodeći računa da ne otkriju detalje konkretnog slučaja, što bi onda ometalo proces istrage. Međutim, davanje povratnih informacija građanima bi dodatno ojačalo izgradnju partnerstva i stvorilo bi smisao među građanima da su informacije koje su date praćenje konkretnim rezultatom, što znači da je on smatrao da je doprineo rešavanju problema.

Trebalo bi shvatiti da izgradnja partnerstva i koncept policije u zajednici pripadaju celom društvu, pojedincima, vladinim i nevladinim institucijama, raznim agencijama itd. Da bi se implementirao ovaj koncept, moramo izgraditi zdravo partnerstvo sa pomenutim institucijama, uključujući biznis, raznih omladinskih foruma, medija itd. Policija u zajednici primenjuje ili se fokusira na proaktivni pristup rešavanju problema.

Pre nego što policija interveniše u slučaju koji se već dogodio i posledice su nanete građanima, ovaj koncept ohrabruje članove zajednice, institucije i organizacije da proaktivno rade sa policijom kako bi razvili rešenja za probleme koji su u ranim fazama prepoznavanja.

- **REŠAVANJE PROBLEMA** podrazumeva saradnju i koordinaciju aktivnosti zajednice sa policijom, u početku identificuje problem i njegove uzroke, analizira problem kroz trougao problema, zajednički izrađuje akcioni plan i deli uloge i implementira. Nakon završetka plana akcije i procene reakcije kako bi saznali o eventualnom propustu. Proces rešavanja problema prema modelu SARA i trougao problema predstavlja naprednu i dobro definisanu strukturu za analizu problema ili kriminala. Analiziranje problema kroz takozvani trougao problema u velikoj meri pogoršava rad na sastavljanju efikasnog akcionog plana. Ovaj trougao problema sastoji se od tri elementa: počinjoca, žrtve i lokacije. Moramo imati na umu da ne postoji ili ne može nazvati problem ili zločin ako je jedan od ovih elemenata u ovom trouglu. U Velikoj Britaniji, elementi ovog trougla često se dodaju četvrtom elementu koji se odnosi na vreme problema ili zločin, koji samo obogaćuje profesionalnu analizu problema ili zločina.

ULOGA SLUŽBENIKA POLICIJE U PREVENCICI RADIKALIZACIJE I NASILNOG EKSTREMIZMA

Policajski službenici u policijskim stanicama i policijskim sektorima koji su na prvoj liniji i suočeni su se sa različitim događajima u zajednici su osoblje koje može aktivno prikupljati informacije od članova zajednice. Ova policijska aktivnost omogućava upravo podelu područja policijske stanice na manja područja tzv. policijski sektor. Upravo ako se primjenjuju principi filozofije policije u zajednici, policijski službenici mogu doprineti sprečavanju nasilnih aktivnosti ekstremista i ljudi koji su već radikalizovani.

Ovaj pristup policije uglavnom se olakšava svakodnevnim razgovorom sa građanima koji pripadaju oblasti odgovornosti policijskog sektora, počev od predstavnika privrednika (kafića, restorana itd.), Predstavnika verskih zajednica, upravljanja osnovnim i srednjim školama, zajednice roditelja, učesnika u saobraćaju na putevima itd.

Od svih pomenutih aktera, policijski službenici mogu prikupiti vredne informacije kako bi identifikovali sumnjivu aktivnost, krivično delo ili čak radikalizovanu osobu sa potencijalno nasilnim ekstremnim sklonostima.

Patroliranje kao ključni aspekt rada policije, redovni razgovor policajaca sa građanima unutar sektora kao i primena principa filozofije policije u zajednici kreirali bi prisustvo policije koje bi poboljšalo sigurnost građana i istovremeno ojačalo pouzdanost u rad policije .

Prednost policijskih službenika za rad u policijskom sektoru su Standardni operativni procedure za sektor policije, koji omogućavaju neku vrstu autonomije šefu Sektora, koji u saradnji sa svojim osobljem organizuje radno vrijeme uvek na osnovu preliminarnih informacija od građana o bilo kojoj organizaciji ili manifestaciji u zajednici.

PRIMER:

Ako imamo informacije da će u sredu biti organizovan fudbalski turnir od grupe mlađih, onda komandir špolicijske stanice razgovara o mogućnosti uključivanja dvojice policijskih službenika u civilnoj odjeći da budu deo organizacije. Ovo angažovanje policijskih službenika se uvek ostvaruje kada su izveštaji mlađih sa zvaničnicima koji učestvuju na turniru odlični. Ovo bi omogućilo policijskim službenicima da se bolje osete sa mlađima i istovremeno razgovaraju o različitim temama koje se tiču njih i drugim pitanjima od interesa.

Uvek službenici uključeni u takve aktivnosti treba imati na umu da ne insistiraju na primanju informacija o određenom problemu ili osobi i pod kojim okolnostima ne bi trebalo otkriti da se informacije prikupljaju tokom razgovora sa mlađima.

Unapređenje partnerstva sa zajednicom jedan je od uslova za unapređenje i podizanje nivoa sigurnosti zajednice i prevencije negativnih pojava i zločina različitih vrsta. Ovaj aspekt unapređenja partnerstva jasno predviđa Strategiju i Akcioni plan 2017-2021 "policija u zajednici" u strateškom cilju 1. Jačanje i unapređenje partnerstva i 2. Izgradnja javnog poverenja i zadovoljstva radom policije.

S obzirom na to da policajci imaju gotovo svakodnevne kontakte i sastanke sa menadžmentom škola i sa studentima u zavisnosti od kretanja problema u zajednici i prirode njihovog pojave, policajci u saradnji sa školskim menadžmentom mogu organizovati rasprave ili predavanja za studente o identifikaciji i sprečavanju takvih problema.

Takve aktivnosti mogu organizovati i policijski službenici sa poslovnim predstavnicima koji rade u njihovoj nadležnosti.

Čak i kroz kreativne ideje i projekte koji mogu predstavljati policijske službenike u unapređenju sigurnosti zajednice i stvaranju sigurnog okruženja za poslovne korisnike, predstavnici biznisa će takođe izraziti spremnost da ih podrže.

PRIMER:

Na sastanku koji organizuju policijski službenici sa predstavnicima privrede u svom sektoru, oni mogu predstaviti sigurnosnu situaciju u svom sektoru za određeni period i naglasiti ili navesti glavne probleme sa kojima se suočavaju članovi zajednice i ugrožavaju biznise ili njihove kupce. Sa ove liste problema, zajedno sa predstavnicima preduzeća, možete podeliti probleme po prioritetima i potrebu za trenutnim odgovorima. U ovom slučaju, hipotetički kažu da tokom večernjih sati na parkingu jednog od najvećih preduzeća skoro nedelju dana zaredom lome prozore automobila koji traže neku vrednu stvar. Ove pljačke su već pretvorile u zabrinutost građana i poslovnih predstavnika. U cilju sprečavanja takvih krađa, policijski službenici u sektoru, u saradnji sa predstavnicima privrednih subjekata, pozvali bi potrošače kroz svoje informacije da prisustvuju informativnom sastanku o zabrinutosti zbog nedavnih krađa. Pre toga, policijski službenici će se složiti s predstanicima privrednika da će na sastanku policijskih službenika održati predavanje s uputstvima i savetima o tome kako se zaštитiti od takvih krađa, povećati patrole tokom večernjih sati, ali će zahtevati od predstavnika privrednika podržavanje štampanja nekih brošura za građane i ulagati u postavljanje sigurnosnih kamera na nekim ključnim tačkama na parkingu.

Ova saradnja se očekivala izuzetno dobro ne samo od predstavnika privrede, već i od građana i potrošača. Takođe, taj pristup policije uticao bi na povećanje međusobnog poverenja u smislu blagovremenog izvještavanja o različitim vrstama slučajeva.

Rad policije u zajednici je jedan od najdemokratskijih koncepata u pogledu poštovanja i zaštite ljudskih prava i sloboda, ali i u smislu identifikacije i sprečavanja različitih negativnih pojava koje mogu nastati u zajednici.

Ova filozofija, pored omogućavanja širenja partnerstva i transparentnosti rada policije, takođe doprinosi svesti građana o značaju izveštavanja i saradnje u oblasti opšte bezbednosti.

U tom kontekstu policijski službenici trebaju uspostaviti zvanične profesionalne izveštaje u smislu razvijanja međusobne saradnje sa svim verskim zajednicama u Republici Kosovo. Ova saradnja omogućila bi razmenu informacija u oblasti sigurnosti i potencijalnu zabrinutost koju verske zajednice mogu imati.

Pored toga, policijski službenici će redovno informisati verske predstavnike o bezbednosnoj situaciji u oblasti policijskog sektora i istovremeno tražiti saradnju u sprečavanju različitih krivičnih dela koja se hipotetički mogu pojaviti u tom sektoru. Kroz zdravu i iskrenu saradnju policijskih službenika i predstavnika verskih zajedница u određenim slučajevima zabrinutosti ili zabrinutosti u zajednici, to bi moglo razviti takvu saradnju da pošalje pozitivnu poruku svim verskim sledbenicima.

PRIMER:

Na određenom putu u jednom od policijskih sektora je osnovna škola sa skoro 2000 učenika. Pre svega, učenici su mlađi i školska infrastruktura je tako konstruisana da deca imaju direktni pristup glavnom putu. Tri dana pre početka školske godine, učenika koji je prelazio put sa vršnjacima udario je automobil koji se kreće velikom brzinom. Srećom učenik je spašen i završio je sa lakšim telesnim povredama. U cilju rešavanja i sprečavanja potencijalnog problema i potencijalne smrtnosti, policijski službenici, pored saradnje sa rukovodstvom škole održavaju niz predavanja o ponašanju učenika u drumskom saobraćaju. Zatražite od verskog predstavnika da održi predavanje o verskih obredima i o ponašanju vozača automobila prilikom pristupanja određenoj školi. Pored ovih aktivnosti, policijski službenici formalno podnose zahtev skupštini opštine da preduzme mere u postavljanju vertikalnih i horizontalnih saobraćajnih znakova i stavljuju određene bankine pored trotoara tako da deci onemogućavaju direktni pristup saobraćajnicama.

Ovom opisanom delatnošću policijski službenici će podići svest među učenicima o njihovom ponašanju u saobraćaju na putevima i potencijalnim opasnostima. U saradnji sa verskim predstavnicima bi se ukazalo na relativno veliku grupu verskih sledbenika koji trebaju voditi računa o brzini prilikom približavanja školi. Opština će staviti saobraćajne znakove i bankine na trotoarima. Ovo bi bila inicijativa koja bi spasila živote, podigla svest o učesnicima u drumskom saobraćaju i podigla imidž i poverenje u Policiju Kosovska.

Generalno, policijski službenici, odnosno policijske stanice i sektori se smatraju najvećim izvorima informacija koje mogu služiti svim istražnim jedinicama u bilo kojoj oblasti.

Da bi dobili informacije o sumnjivim aktivnostima u zajednici, čak i one potencijalno nasilne ekstremističke aktivnosti, prikupljanje informacija od građana, smatraju se primarnim izvorima i vrednim u identifikaciji specifične ili osetljivije oblasti za manifestaciju kriminalnih aktivnosti.

Policijski službenici policijskog sektora već uspostavljaju međusobne kontakte i poverenje sa članovima zajednice i iz tog razloga, svakodnevno prisustvo policije i razgovor sa različitim građanima i akterima je primarno u identifikovanju i sprečavanju negativnih pojava i različitih zločina.

Međutim, pošto se policijske stanice uglavnom smatraju primarnim izvorima informacija, onda se te informacije razmjenjuju sa drugim policijskim jedinicama kako bi se unapredile potencijalne istrage i donele uspešni rezultati.

Pored Strategije i Akcionog plana 2017-2021 "policija u zajednici",³⁵ koja ima karakter izgradnje partnerstva, međusobnog poverenja građana i prikupljanja informacija, Policija Kosova je takođe razvila strategiju za obaveštajne poslove u vezi sa obaveštajnim radom (ILP)³⁶ uglavnom ima karakter analizirajući informacije dobijene od policije u zajednici i proizvodnju obaveštajnih podataka za vođenje različitih policijskih operacija.

³⁵ Strategjia dhe Plani i Veprimit 2017-2021 "Policimi në bashkësi" http://www.kosovopolice.com/repository/docs/1_Strategjia_dhe_Plan_i_Veprimit_2017-2021_-Policimi_n%C3%AB_Bashk%C3%ABsi_.pdf

³⁶ Strategjia e Policimit të Udhëhequr nga Inteligjenca http://www.kosovopolice.com/repository/docs/shqip_anglisht_serbisht_3.pdf

Policijaa rukovođena obaveštajnim aktivnostima ugrađena je u policijski žargon negde devedesetih. Kao što je Gill istakao 1998. godine, poreklo Poli je nešto nejasno, ali ranije reference kažu da potiče iz Ujedinjenog Kraljevstva.

Iako se zasnovano na mogućnosti da delite kreativne i inovativne ideje o PIO-u sa jednim štampanjem na tastaturi, i dalje postoji nedostatak znanja i razumevanja za mnoge organizacije za sprovodenje zakona o onome što je zapravo ILP i CP, šta ciljamo da ostvarimo s njima, i kako ova dva modela ili koncepta treba da funkcionišu.

Sada, ILP kao izraz je široko prepoznat ne samo od strane policijske organizacije već i šire, ali nema značenja ili jasnosti svrhe ovog koncepta.

ČETIRI ELEMENTA KOJI TREBA KONCENTRISATI SU:

- ciljanje počinilaca;
- upravljanje kriminalom i tačke u kojima se javljaju problemi u zajednici;
- istraživanje niza krivičnih dela i incidenata; i
- primena preventivnih mera uključujući rad sa članovima lokalne zajednice radi smanjenja kriminala i drugih socijalnih poremećaja u smislu bezbednosti³⁷.

³⁷ AUSTRALIAN INSTITUTE OF CRIMINOLOGY – Inteligence Led-Policing No: 248 (http://www.aic.gov.au/media_library/publications/tandi_pdf/tandi248.pdf)

POLICIJA RUKOVOĐENA OBAVEŠTAJnim AKTIVNOSTIMA I POVEZIVANJE SA POLICIJOM U ZAJEDNICI

Šta je inteligencija/obaveštajni rad?

Obaveštajne informacije mogu se definisati kao dodatna vrednost koja proizilazi iz sakupljanja, sakupljanja i obrade svih relevantnih informacija vezanih sa subjektom, informacije koje se odmah ili potencijalno šalju na odlučivanje o subjektu. Šira perspektiva obaveštajnih informacija je da je to struktura, proces i proizvod. U većini policijskih organizacija, obaveštajna jedinica ili sektor je poznat unutar organizacije za posedovanje organizovanih ljudi, veština, metoda i dobre organizacione strukture.

Obaveštajne informacije su one koje potencijalno sprečavaju ili otkrivaju zločine raznih vrsta. Obično se informacije pažljivo analiziraju i vrši se procena rizika. Razumevanje razlike nije lako i mnogi policajci i dalje teško razumeju ovu razliku. Informacije su npr. broj izvršenih zločina (koliko novčanih kazni za saobraćaj, koliko je osumnjičenih uhapšeno), a obaveštajne informacije predstavljaju jednostavne informacije koje prolaze kroz nekoliko faza procene i verifikacije, pri čemu iz ovih jednostavnih informacija imamo podatke kroz koje smo sprečili ili rešili problem.

Ranije je policija uglavnom imala reaktivni pristup. Policija je obično odgovorila na pozive ili slučajeve kriminala, remećenja javnog reda, saobraćajnih nezgoda itd. Ako su potrebna obaveštajna saznanja onda su se sastajali da odgovore na zahteve policije. Kriminalne grupe, trgovci ljudima, teroristi, šverceri i korisnici droga, lopovi, počinioци, svi žive u našim zajednicama. ILP znači prikupljanje obaveštajnih podataka kako bi nastavili sa prevencijom i rešavanjem problema, tako da bi policija u zajednici bila efikasnija i efektivnija.

³⁸ AUSTRALIAN INSTITUTE OF CRIMINOLOGY – Inteligence Led-Policing (http://www.aic.gov.au/media_library/publications/tandi_pdf/tandi248.pdf)

ILP ne može pravilno funkcionisati bez bliskih veza sa policijskom zajednicom i obrnuto. ILP je koncept koji svi pripadnici policije trebaju prihvati i ozbiljno shvatiti, a ne samo od strane specijalizovanih odjeljenja.

KORISTI OD OBAVEŠTAJNE SLUŽBE POLICIJA

Ako bi se ILP koncept pravilno shvatio i profesionalno primenjivao, imali bismo veću efikasnost na radu i višedimenzionalne prednosti::

- More clear guidelines for police patrols;
- Usmjeravanje na prekršioce ili prekršioce za rešavanje problema i pitanja javne bezbednosti;
- Efikasan rad sa partnerima;
- Brže rešavanje problema zajednice;
- Poboljšanje sigurnosti u saobraćaju;
- Bolje upravljanje i određivanje prioriteta problematičnih lokacija;
- Voditi rad policije u zajednici;
- Kroz CP, ILP unapređuje razumevanje kriminaliteta i ne-društvenih pitanja u zajednici;
- Policijski službenici će dobiti jasne dužnosti i direktive;
- Doprinosi CP u efektivnom prikupljanju, klasifikaciji i registraciji informacija;
- Obezbeđuje istraživački i proaktivni pristup policijskim službenicima;
- Pruža kvalitetnije i brzu uslugu članovima zajednice i poboljšava međusobno poverenje;
- Više prekršioca će biti izvedeno pred lice pravde;
- Tenzije i neslaganja će se efikasno upravljati i pratiti;
- ILP podržava partnerstvo sa zajednicom.

“Male stvari” često šalju ili podržavaju identifikaciju kriminalnih aktivnosti na visokom nivou i da se mnoge aktivnosti ili ponašanja smatraju niskim nivoom, ali potencijalno imaju veliki uticaj na posledice za članove zajednice i utiču na nesigurnost u određenoj oblasti.

OD KOGA DA PRIKUPE INFORMACIJE O ILP-u??

- Intervju sa građanima;
- Izveštaji o kriminalu / žrtve / svedoci;
- Saobraćajna policija;
- Pritvorenici / pritvorene osobe;
- Ograničavanja i rutinske provere;
- Angažovanje sa školama, džamijama, crkvama, kafeterijama, sportskim klubovima, MCSCs, LPSCs, CSATs;
- Različiti partneri u oblasti javne bezbednosti;
- Razni sastanci.

Ovo ne bi trebalo da bude samo sveobuhvatna lista, već samo nekoliko ideja kako bi se stimulisalo razmišljanje o potencijalnim izvorima koje policijski službenik može koristiti tokom svakodnevnih policijskih aktivnosti za prikupljanje informacija. Ovakav pristup prikupljanju informacija ne bi značio posmatranje ili prisluškivanje kao moguće druge specijalizovane jedinice.

PUI je koncept u kojem policijski službenici koriste i prikupljaju informacije od onoga što vide i kada komuniciraju sa građanima. Oni trebaju prepoznati vrednost obavještajnih radnji i šta s njim raditi.

PIO ne traži od policijaca da idu na ljude i pitaju ih za različite informacije. Policijski službenici svakodnevno vrše direktni kontakt sa građanima, što znači kao deo svakodnevnog policijskog rada koji služi građanima. Moraju znati šta je važno i šta nije, kako bi imali kvalitativne a ne kvantitativne informacije.

Policijski službenici treba da budu sposobni i sposobni da lako pristupe i doprinesu informacijama prikupljenim u bazi podataka, ali njihov rad je uobičajen i nema potrebe za dodatnim radom.

Prikupljanje informacija treba voditi etički i u skladu sa ljudskim pravima koje primjenjuje zakon (pravilan, zakonski, odgovoran i neophodan).

POLICIJSKO VOĐENJE KA INFORMACIJE NE ZNAČI:

- špijuniranje ljudi ili zajednica;
- ugrožavanje integriteta i privatnosti uglednih članova zajednice;
- angažovanje policajaca sa dodatnim radom;
- prikupljanje informacija "samo da se to radi" ili samo prijaviti da je navodno sakupila informacije.

Informativni sastanci (briefingi) su jedan od glavnih metoda kojim se službenicima patrole pružaju informacije koje moraju biti efikasne. Informativni sastanci treba da pojačaju lokalne i nacionalne prioritete, poštujući obaveštajne zahteve i pružanje obaveštenja o ažuriranju. Zamislite uticaj koji bi ti zvaničnici mogli imati na nacionalne ili lokalne prioritete ako deo vremena provode podržavajući ove prioritete kroz ciljane patrole prikupljanja informacija!

Međutim, dobro je poznato da je često slučaj da se to može upravljati samo od strane namenskih jedinica i ponekad može biti teško za uniformisane policajce.

Ali informativni sastanci mogu i trebaju biti više o stvarima koje su već rutinski prošle. Ovo uključuje slanje obaveštenja i izveštaja o krivičnim delima na sledeću jedinicu ili buduću zamenu i osiguranje da se važne informacije ažuriraju i unose u sistem.

Policija u zajednici i policija pod rukovođenjem obaveštajnih aktivnostima ne znače povratak komunističkog policijskog sistema u zajednicu, već poboljšanje nivoa usluga građana i povećanje spremnosti građana da prijave zločine i sumnjive aktivnosti u zajednici.

REFERENCAT

- Ustav Republike Kosova;
- Zakon o Policiji;
- Strategija I akcioni plan 2017-2021 "Policija u zajednici";
- Strategija Policijsko rukovođenje Obaveštajnim aktivnostima; (http://www.kosovopolice.com/repository/docs/shqip_anglisht_serbisht_3.pdf)
- Strategija prevencijij radikalizmi I nasilnog terorizma - 2015-2020;
- Policijski sektori
- SOPs;
- Policijski magazin "ZASTITNIK"
- BARTLETT, J Mr., BIRDWELL, J. Mr, KING, M. Mr "The edge of violence";
- TERRA Toolkit – Community Approach to Radicalization;
- SMITH, Angus. "Radicalization - A Guide for the Perplexed", Royal Canadian Mounted Police, 2009;
- "Radicalization 101", International Association of Chiefs of Police, Committee on Terrorism, 2012;
- MOGHADDAM, Fathali M. "The Staircase to Terrorism, A Psychological Exploration", American Psychologist, vol. 60, No 2, 2005;
- Terrorism and Violent Extremism Awareness Guide, Canada;
- Davies, L. 2008. Educating Against Extremism: Towards a Critical Politicisation of Young People. International Review of Education, 55 (2/3), pp. 183-203. doi:10.1007/s11159-008-9126-8;
- USAID, Summary of Factors Affecting Violent Extremism. http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PBAAA929.pdf; Zeiger, S. and Aly, A. 2015. Counteracting violent extremism: developing an evidence-base for policy and practice. Curtin University, Hedayah;
- Terrorism and Violent Extremism Awareness Guide PS64-129/2016E-EPUB 978-0-660-03505-5, Canada p-31;

- Raporti mbi të gjeturat nga hulumtimi i realizuar në 8 shkolla rrëth përdorimit të internetit dhe rrjeteve sociale nga të rinjtë
- MOGHADDAM, Fathali M. "The Staircase to Terrorism, A Psychological Exploration", American Psychologist;
- TERRA Toolkit – Community Approach to Radicalization;
- Terrorism and Violent Extremism Awareness Guide, Canada;
- Home grown terrorism and Islamist radi-calisation in Europe;
- Community Policing To Counter Violent Extremism;
- Local Law Enforcement Responds to Terrorism, US Department of State;
- Effective Policing and Crime Prevention, US Department of State, Office of Community Oriented Policing Services;
- Australian Institute of Criminology – Inteligence Led-Policing

ZAKLJUČAK

Definitivno je efikasna primena i implementacija koncepta rada policije u zajednici neophodna za unapređenje izvještaja između policije i građana.

Štaviše, to je potreba članova samih zajednica, kako bi se suočili sa različitim prirodnim problemima kako bi se sprečile ozbiljne posledice od krivičnog dela ili prekršaja.

Ozbiljna primena i međusobno povezivanje ovih koncepcija unapredila bi percepciju pripadnika zajednice u policijskom radu, a istovremeno, podizanjem izveštavanja o različitim slučajevima od strane građana, broja slučajeva i različitih negativnih pojava u kosovskom društvu bi opao.

Kroz efektivnu i efikasnu primenu ovih koncepcata, povećala bi se spremnost policijskih službenika da rade u policijskom sektoru, poboljšaće se položaj organizacije za sprovođenje zakona na regionalnom i međunarodnom planu.

Međutim, pored načina implementacije koncepta rada policije u zajednici, neophodna je upotreba informacione tehnologije u implementaciji ovog koncepta.

S obzirom na izuzetnu upotrebu društvenih mreža putem "pametnih telefona" uglavnom od strane mladih ljudi, takođe je prikladno da se koncept rada policije u zajednici unapredi i primjenjuje virtualno policiranje tako što se ciljanje mladih ljudi u društvene mreže.

www.kosovopolice.com